

Rapport og planer 2013-2014

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

FORORD

Rapport og planer 2013 – 2014 fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo følger Kunnskapsdepartementets mal for rapportering i sektoren. Hele dokumentet, inkludert kapitlet som omhandler styrets vurdering av eget arbeid, er vedtatt i styremøtet 11.3.2014. Planer for 2013 er flere ganger drøftet i styret høsten 2013.

Styrets virksomhet i 2013 har fulgt opp arbeidet med å styrke økonomiforvaltningen ved institusjonen. Økonomien ved AHO er god. Det er bygget opp et fond på vel 14 millioner kroner. AHO gikk i 2013 med et budsjettoverskudd og fondet ble redusert i mindre grad enn forutsatt. 7 millioner overføres til i budsjettet for 2014 for bruk til investeringer og strategiske satsinger.

Rektor Karl Otto Ellefsen avslutter sin lange periode som rektor i 2014. AHO har lagt vekt på å gjennomføre en serie evalueringer for å kunne diskutere hvor institusjonen nå står. En rekke evalueringer av administrative forhold ble gjennomført i 2013. Det ble også gjennomført internasjonale evalueringer av masterprogrammene i arkitektur og design. En internasjonal evaluering av AHO som forskningsinstitusjon vil bli startet opp i 2014.

Rapporten fra 2013 dokumenterer gode faglige resultater både innenfor undervisning, FoU og formidling. Antall publiseringspoeng er noe lavere enn i 2013, men denne endringen er forklarlig sett i forhold til publiseringsplaner for forskningsprosjekter ved AHO. Det er gjennomført 6 doktorgrader i 2013. Det forventes et økt antall disputaser i 2014.

AHO startet i 2013 opp en pilotklasse som fører til master i landskapsarkitektur. Utdanningen er lagt til Tromsø og skjer i samarbeid med Universitetet i Tromsø. En ny pilotklasse tas opp høsten 2014. Det er uhyre viktig for AHO, for samarbeidet UIT/AHO og for videreføring av initiativet til utdanning i landskapsarkitektur og landskapsforvaltning i nordområdene, at det bevilges nye studieplasser til denne utdanningen.

AHO har inngått en ny og mer forpliktende samarbeidsavtale med Kunsthøgskolen i Oslo i 2013. AHO prioriterer i 2014 å utvikle dette samarbeidet til et mer omfattende institusjonssamarbeid. Samarbeidet om fagfeltet design er «pilot» i denne prosessen. De to institusjonene ber sammen om tilføring av nye studieplasser for å kunne styrke tilbudet på masternivået i utdanningene.

2013 og 2014 er definert som «undervisningsår» der masterprogrammer blir evaluert, studieplaner presisert og AHO samtidig gjennomgår sine fagtradisjoner. AHO hadde en svært viktig rolle med utstillinger og internasjonale seminarer under Oslo Arkitekturtriennale 2013. Innenfor design er det behov for å øke ressursmengden og den kritiske massen for å forvalte bredden i studietilbudet og i forskningen. Samarbeidet med KHiO er svært viktig i denne sammenhengen. Kvalitetsheving av landskapsutdanningen skjer i samvirke med pilotprosjekt for landskapsutdanning i Tromsø.

Styret har startet opp arbeidet med revisjon av Strategi 2020. Styret legger til grunn at det er iverksatt tilstrekkelige tiltak for å redusere de viktigste risikofaktorene for å nå oppsatte mål.

Oslo 14.3.2014

Rina Brunsell Harsvik
Styreleder

Karl Otto Ellefsen
Rektor

INNHold

1	INNLEDNING	4
1.1	STYRETS SAMMENSETNING	4
1.2	STYRETS ARBEID.....	5
1.3	STYRET SOM KOLLEGIALT ORGAN.....	6
1.4	STRATEGIER OG MÅL I ARBEIDET.....	6
1.5	STRATEGI FOR MÅLSTYRING – STYRETS ARBEID MED STRATEGISK PLANLEGGING	8
1.6	KVALITET I UTDANNING, FORSKNING OG FORMIDLING.....	8
1.7	STYRKING AV ORGANISASJON OG ØKONOMIFORVALTNING	9
1.8	TILSETTING AV REKTOR.....	10
1.9	RISIKOSTYRING OG RISIKOVURDERINGER	10
1.10	OPPFØLGING AV ETATSTYRINGSMØTET I 2013	11
2	RESULTATRAPPORTERING FOR 2013	14
	SEKTORMÅL 1: UTDANNING	14
	VIRKSOMHETSMÅL 1.1	14
	VIRKSOMHETSMÅL 1.2.....	19
	VIRKSOMHETSMÅL 1.3.....	20
	VIRKSOMHETSMÅL 1.4.....	21
	VIRKSOMHETSMÅL 1.5.....	23
	SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID	26
	VIRKSOMHETSMÅL 2.1.....	27
	SEKTORMÅL 3 FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAG	33
	VIRKSOMHETSMÅL 3.1.....	33
	VIRKSOMHETSMÅL 3.2.....	37
	SEKTORMÅL 4: FORVALTNING.....	41
	VIRKSOMHETSMÅL 4.1.....	41
	VIRKSOMHETSMÅL 4.2.....	43
	VIRKSOMHETSMÅL 4.3.....	47
	VIRKSOMHETSMÅL 4.4.....	47
2. 2	ANNEN RAPPORTERING	51

3.1	PLAN FOR VIRKSOMHETEN I 2014	56
	SEKTORMÅL 1: UTDANNING	56
	VIRKSOMHETSMÅL 1.1	56
	VIRKSOMHETSMÅL 1.2	59
	VIRKSOMHETSMÅL 1.3	61
	VIRKSOMHETSMÅL 1.4	62
	VIRKSOMHETSMÅL 1.5	64
	SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID	68
	VIRKSOMHETSMÅL 2.1	68
	SEKTORMÅL 3: FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAK	74
	VIRKSOMHETSMÅL 3.1	74
	VIRKSOMHETSMÅL 3.2	76
	SEKTORMÅL 4: FORVALTNING	79
	VIRKSOMHETSMÅL 4.1	79
	VIRKSOMHETSMÅL 4.2	80
	VIRKSOMHETSMÅL 4.3	82
	VIRKSOMHETSMÅL 4.4	83
3.2	PLAN FOR TILDELT BEVILGNING	87

1 INNLEDNING

1.1 STYRETS SAMMENSETNING

AHO avsluttet i 2013 sin andre styreperiode med ekstern styreleder og enhetlig ledelse og gikk fra 1.8.2013 inn i tredje styreperiode.

Styret vurderer at AHOs system for ledelse fungerer godt. Styret fungerer godt som en kontrollfunksjon, og de eksterne styremedlemmene representerer supplerende erfaring og kompetanse til de interne representantene og studentrepresentantene.

AHOS STYRE HAR I 2013 BESTÅTT AV:

Fra 1.1.2013 til og med 31.7.2013:

Fungerende styreleder Rina Brunsell Harsvik (fra 1.2.2012)
Seniorforsker Per Arild Garnåsjordet
Direktør Hilde Angelfoss
Rektor Peter Krarup Kjær
Professor Mari Hvattum
Professor Beate Hølmebakk
Førsteamanuensis Steinar Killi
Bibliotekssjef Sidsel Moum
Stud. Berit Killingbergtrø Havåg (vår 2012) / Stud. Ask Helseth (høst 2012)
Stud. Hanna Charlotte Petersson

Varamedlemmer:

Professor Marius Nygaard
Professor Knut Hjeltnes
Rådgiver Erling Rognes Solbu
Daglig leder Ole Gustavsén (fast møtende vara i perioden fra 1.2.2012)

Nytt AHO-styre fra og med 1.8.2013:

Styreleder Rina Brunsell Harsvik
Direktør Hilde Angelfoss
Adm. direktør Petter Eiken
Lektor Sven Felding
Professor Andrew Morrison
Professor Marius Nygaard
Professor Mari Lending
Rådgiver Erling Rognes Solbu
Stipendiat Ted Matthews
Stud. Nina Helene Gjersøe
Stud. Ask Helseth

Varamedlemmer:

Arkitekt MNAL Jannike Hovland - fast møtende vara
Arkitekt MNAL Tanja Lie
Direktør Audun Eckhoff
Direktør Andreas Vaa Bermann
Førsteamanuensis Peter Hemmersam
Professor Beate Hølmebakk
Amanuensis Neven Fuchs-Mikac
Leder forskningsadm. Brita Nøstvik
Stipendiat Minna Riska
Stud. Maria Berg-Leirvåg

Skolens rektor er Karl Otto Ellefsen som fra 1.1.2010 fungerer i sin tredje periode og den andre periode som tilsatt rektor. Ole Gustavsen er tilsatt som rektor fra 1.1.2014, men på grunn av sykdom har han ikke kunnet tiltre som planlagt. Karl Otto Ellefsen har sjenerøst takket ja til å fortsette som rektor fram til 1.8.2014 i påvente av rektorskifte og løser på denne måten en vanskelig situasjon for AHO.

1.2 STYRETS ARBEID

Styret har hatt 10 møter i 2013: 1.3., 12.2., 11.3/12.3., 15.5., 7.6., 19.6., 28.8. 25.9., 13.11. og 18.12.

Styrearbeidet har også i 2013 i stor grad vært preget av økonomispørsmål. Følgende mer overordnede saker er styrebehandlet i 2013:

Økonomi og organisasjon:

- Tilsetting ny rektor
- Årsregnskap 2012
- Budsjettoppfølgning - tas opp på alle styremøter gjennom året
- Budsjett 2014
- Bemanningsplan 2014-2017
- Nødvendige budsjettrevisjoner for å følge opp økonomiarbeidet
- Evaluering økonomiforvaltningen
- Rapport og planer 2013
- Arbeidsmiljøundersøkelse
- Instituttlederrollen ved AHO
- Konstituering nytt styre

Strategiske saker:

- Strategisk Plan 2020
- Samarbeid landskapsarkitekturutdanning med UiT
- Strategi for samarbeid AHO og KHiO
- Strategi Institutt for design - tjenstedesignsatsing
- AHOs strategi for RSA
- Søknad om Senter for forskningsdrevet innovasjon

Styreseminar:

11.3.13: Universitetet i Tromsø - Pilotklasse for landskapsstudier i Tromsø fra høst 2013

25.9.13: Presentasjon av AHO for nytt styre

Kvalitetssystem:

- Årsrapport for studiekvalitet
- Opptaksrapport
- Revisjon av valgreglementet
- Revisjon av forskrift for graden Philosophiae Doctor (Ph.D)
- Revisjon av delegasjonsreglementet
- Revisjon av retningslinjer for undervisningsutvalget
- Handlingsplan for likestilling
- Retningslinjer for forskningsutvalget

Tilsettingssaker:

Alle lederstillinger og alle tilsetninger i faglig/vitenskapelige stillinger ut over ett år avgjøres i styret.

- Rektor (åremål)
- Professor i arkitekturteori og -historie
- To 50 % universitetslektorstillinger i arkitektur (åremål)
- Universitetslektor i interaksjonsdesign (åremål)
- Instituttleder - Institutt for form, teori og historie (åremål)
- Professor/førsteamanuensis i landskapsarkitektur
- Professor i urbanisme
- Stipendiatstillinger

1.3 STYRET SOM KOLLEGIALT ORGAN

Normalt drøfter styret seg frem til enstemmige vedtak og protokolltilførsel skjer kun unntaksvis. Styret mener at det fungerer godt som kollegialt organ og styrearbeidet preges av åpenhet. En mener at det ikke er alvorlige svakheter i styrets arbeid, og at styrets ansvar blir ivarettatt på en tilfredsstillende måte.

AHO har hatt et styreseminar våren 2013 i Tromsø der tema var samarbeidet med UiT om landskapsarkitekturutdanning.

Det nye styret hadde et dagsseminar i september med introduksjon til nye styremedlemmer og en presentasjon av AHO.

1.4 STRATEGIER OG MÅL I ARBEIDET

Styret vurderer AHO som en vitenskapelig høgskole med tydelig profil, som arbeider innenfor avgrensede fagfelt, og som har etablert klare overordnede mål for egen virksomhet. Styreperioden som ble avsluttet har i svært mange spørsmål hatt fokus på gjennomføring og ikke etablering av nye målformuleringer. Styret har tatt initiativ til flere evalueringer som vil danne et kunnskapsgrunnlag som det nye styret vil ta med seg inn i en revidering av Strategi 2020.

I *Strategi 2020* formuleres denne forståelsen slik: *"AHO har allerede etablerte institusjonelle og faglige strategier, som er tydelig formulert i den strategiske planen for 2006-2010 (revidert i 2008). Strategi 2020 bygger videre på skolens etablerte målformuleringer og strategier, og gir konkret innhold til de strategiske beslutningene."*

Strategi 2020 summerer opp disse hovedutfordringene for AHO:

- *Å opprettholde og styrke faglig kvalitet målt opp mot intensjoner om å være et internasjonalt sett fremragende lærested.*
- *Å utvikle forpliktende faglige internasjonale og nasjonale nettverkssamarbeid innenfor prioriterte felter.*
- *Å videreutvikle institusjonelle samarbeid som fører til bedre og mer bærekraftige administrative løsninger og gir bedre fundament for utvikling av faglig kvalitet.*

Målene i Rapport og planer 2012 – 2013 ble i dette dokumentet oppsummert på denne måten:

- *Et sterkt fokus på undervisning, ved at masterprogrammene blir evaluert og studieplaner presisert.*
- *Opprettholde og styrke faglige kvalitet målt opp mot intensjonen om å være et internasjonalt sett fremragende lærested.*
- *Videreutvikle det institusjonelle samarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo.*
- *Oppstart av pilotklasse i landskapsarkitektur i samarbeid med Universitetet i Tromsø.*
- *På bakgrunn av en forbedret økonomisk situasjon å styrke langtidsplanlegging av bemanning, faglige satsinger og investeringer.*

Styrets vurdering er at måloppnåelsen er høy. AHO arbeider i riktig retning i alle disse sakene.

AHO reviderte virksomhetsmålene i Rapport og planer 2012-2013. Departementet vurderer i sin tilbakemelding at virksomhetsmålene er forbedret, og styret er også tilfreds med virksomhetsmålene og har ikke revidert disse for 2014.

AHO definerte 2013 som et "undervisningsår". Dette videreføres i 2014. Undervisningskvalitet skal gjennomsyre arbeidet både i konkret arbeid med studieplaner og undervisning, men også innenfor internasjonaliseringsarbeid, i videreutvikling av personalpolitikk og i ressursprioritering.

AHO skal i 2014 følge opp de mange evalueringene som er gjennomført i 2013. Det dreier seg om fagevaluering i arkitektur og design, som danner grunnlag for diskusjoner om innhold og struktur i vår undervisning, arbeidsmiljøundersøkelsen som danner grunnlag for videre arbeid med personalpolitikk og videreutvikling av organisasjonen, evaluering av AHOs nettsider som fører til en omstrukturering av nettsidene og arkiv, økonomi- og personalevalueringer som fører til konkrete administrative endringer.

Det vil i 2014 forberedes en evaluering av AHOs forskning, inkludert doktorgradsutdanningen. Denne evalueringen skal føre frem mot en ny forskningsstrategi for AHO i 2015. Generelt sett har AHO de siste 10 – 15 år arbeidet for å etablere seg som en forskningsinstitusjon som leverer både kvantitativt og kvalitativt innenfor våre fagfelt. Vår oppfatning er at både forskningsorganisasjonen og de resultatene AHO leverer innenfor forskning bør utsettes for en grundig ekstern evaluering som kan danne grunnlag for reviderte prioriteringer og strategier.

AHO avslutter i 2014 en periode på 12 år da Karl Otto Ellefsen har ledet institusjonen som rektor. AHO har i denne perioden blitt relokalisert og har vokst i studenttall og i tallet på tilsatte. Fagkretsen har blitt bredere og AHO er etablert som forskningsinstitusjon. AHOs ledelsesstruktur er endret og større myndighet og ansvar er overført til de faglige lederne ved de 4 instituttene.

AHO står nå foran en situasjon der ny ledelse skal delta i utvikling av reviderte strategier. Noen av de store utfordringene dreier seg om framtidig institusjonsstruktur, faglige prioriteringer, politikk for internasjonalisering og personalpolitikk.

1.5 STRATEGI FOR MÅLSTYRING – STYRETS ARBEID MED STRATEGISK PLANLEGGING

AHO arbeider med en lengre planleggingshorisont (2020) i det overordnede strategiske arbeidet. Dette har gitt et godt fundament, en tydelig retning og langsiktighet i styrets strategiske arbeid. Strategi 2020 vil revideres i 2014.

Plandelen i "Rapport og planer" fungerer sammen med budsjettet som en virksomhetsplan.

Styret vedtar (eller tar til etterretning) alle strategiske dokumenter og deltar også i utviklingen av planene ved at de diskuteres i styret i løpet av prosessen.

Styret har i 2013 vedtatt en forpliktende samarbeidsavtale mellom AHO og Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO). Avtalen er resultat av en lang prosess mellom de to institusjonene og innholdet i avtalen vil bli konkretisert i tiltak i 2014.

2013 har vært preget av flere større evalueringer, som vil danne grunnlag for videre arbeid.

Styret har behandlet strategi for Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) og etablert et velfungerende RSA.

Styret blir holdt løpende orientert om daglig drift ved rektors rapport til hvert styremøte. Styreleder blir også orientert gjennom jevnlige møter med rektor. Styrets strategiske ansvar kommer fram i spørsmål knyttet til organisering, budsjettarbeidet, beslutninger om evalueringer, fastsetting av retningslinjer og rutiner osv. Halvårige virksomhetsrapporter og budsjettrevisjoner er viktige i styrets planarbeid og kontrollfunksjon.

Styret får en muntlig rapport fra etatsstyringsmøtet i det påfølgende styremøtet. Departementets notat etter møtet blir lagt fram for styret til drøfting.

Styrken ved en liten institusjon som AHO er at veien fra idé til vedtak og gjennomføring kan gjøres relativt kort. Styret ser de store utfordringene knyttet til strategier/handlingsplaner for rekruttering og bemanning, og det er behov for å finne en bedre struktur for instituttens planlegging, knytte denne nærmere til handlingsplaner for forskningssentrene og koble instituttstrategiene tydeligere til langsiktige vurderinger av budsjett- og bemanningsbehov.

1.6 KVALITET I UTDANNING, FORSKNING OG FORMIDLING

Styret har gjennom opptaksstrategien satt en ramme om et totalantall studenter på ca. 750. Gjennom SAK - samarbeidet med Universitetet i Tromsø (UiT) starter AHO en pilotklasse – 2-årig master i landskapsarkitektur i Tromsø høsten 2013 (15 – 20 studenter). Dette er ledd i en langsiktig strategi for samarbeid med UiT på dette feltet.

Som innspill til budsjett 2015 ber AHO sammen med KHiO om 50 nye studieplasser innenfor svært næringslivs- og samfunnsrelevante felt innen designutdanning. Disse studietilbudene forutsetter ny studieplassfinansiering.

AHO ber også i samarbeid med UiT om 20 årlige nye studieplasser i forbindelse med etablering av master i landskapsarkitektur som fellesmaster mellom AHO og UiT. Studiet er lagt til Tromsø.

Styret ser lite som tyder på at veksten har ført til redusert kvalitet på undervisningen ved AHO. AHO holder et høyt internasjonalt nivå på sine masterutdanninger og dette blir nå dokumentert i ulike former for internasjonal «rating». Snarere synes det som om studierevisjoner har ført til styrket studiekvalitet.

En ytterligere vekst vil føre til økt arealbehov og behov for vurdering av støttefunksjoner som verksted- og IKT-tjenester.

Søkertallene er stabilt høye for arkitekturstudiet, mens vi ser en liten reduksjon av søkertallene for designstudiet. Søkertallene for masterprogrammene i landskapsarkitektur hadde en markant økning. AHO har fortsatt en meget høy gjennomføringsgrad på sine studier, selv om vi ser en svak nedgang for Master i arkitektur.

2013 er utpekt som et «undervisningsår» ved AHO, der en går inn i diskusjon av tradisjon, relevans, prioriteringer og framtidsplaner i undervisningsprogrammene. Internasjonale evalueringer av masterprogrammene i arkitektur og i design er viktige deler av dette arbeidet. Arkitekturundervisningen var tema i gjesteforelesningsprogrammet (5+5) vår 2013 og i skolens utstilling under Triennalen. Innenfor design kobles undervisningsdiskusjonene til strategiarbeidet som foregår. Innenfor landskapsarkitektur ses kvalitetsheving av undervisningen i sammenheng med satsingen i nord.

Viktige tiltak innenfor FoU har vært:

- Oppstart av forskningsprosjektet "Future North" ved Institutt for urbanisme og landskap i samarbeid med Barentsinstituttet ved Universitetet i Tromsø (UiT).
- Oppstart av forskningsprosjektet "Wood Be Better" ved Institutt for arkitektur i samarbeid med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB).
- Tildeling av midler til FRIPRO-programmet "The Printed and the Built", i samarbeid med Universitetet i Oslo (UiO).
- Etablering av Ocean Industries Concept Lab, som en videreføring av AHOs maritime satsing i samarbeid med Ulstein Power & Control (Institutt for design).
- Oppretting av en forskningsgruppe som skal utvikle feltet Design for offentlige tjenester (DOT) (Institutt for design).
- Utstillinger knyttet til flere av FoU-prosjektene.

1.7 STYRKING AV ORGANISASJON OG ØKONOMIFORVALTNING

AHO har en relativ enkel organisasjonsstruktur på faglig side. Instituttene er grunnenheter med ansvar for all undervisning, formidling og FoU-arbeid. Instituttlederne har relativt omfattende fullmakter som personalledere og økonomisk ansvarlige for instituttens budsjetter. Instituttledernes roller, ansvar, myndighet og tittel har vært diskutert i 2013. Diskusjonene har ikke ført til endret funksjonsbeskrivelse for instituttlederne, men til et fokus og et arbeid på hvordan organisasjonen kan understøtte den krevende instituttlederrollen.

På administrativ side er AHO organisert med to direktører som har ansvar for hver sin del av administrasjonen. Styret har vedtatt å organisere verkstedene som en administrativ avdeling, med virkning fra 1.1.14.

Styret har i 2013 fulgt AHOs økonomi og økonomiforvaltning svært nøye. Det er truffet en rekke tiltak for å styrke regnskapskvaliteten.

Styret er tilfreds med utviklingen i AHOs økonomi for 2013. Årsregnskapet presenterer en sunn økonomisk situasjon. Avsetningene er per i dag for høye. Målet er fortsatt avsetning til reserve/planlagte strategiske satsinger skal være på ca 5 % av bevilgningen fra KD. Dette innebærer av budsjettet for 2014 gir rom for viktige strategiske tiltak og investeringer.

Styret er i revidert budsjett for 2014 spesielt oppmerksom på og forsiktig med tiltak som fører til varig heving av budsjettandelen som brukes til lønnskostnader. Man vil samtidig gjøre grundige vurderinger av organisasjonens evne til å gjennomføre planlagte tiltak før disse legges inn i budsjettet. Styret vil etter erfaringer med budsjett/regnskap for 2013, styrke oppfølgingen av de ekstraordinære tiltakene.

Generelt sett er det styrets intensjon ytterligere å styrke og forbedre vårt økonomiske arbeid.

1.8 TILSETTING AV REKTOR

Styret tilsatte 15.5.2013 Ole Gustavsen som rektor i perioden 1.1.2014 - 31.12.2017.

Tilsettingsprosessen ble gjennomført av styret selv gjennom et arbeidsutvalg satt sammen av styrets medlemmer, supplert med tjenestemannsorganisasjon og fagkompetanse som sikret kompetanse fra alle deler av AHOs virksomhet. Arbeidsutvalget gjennomførte rekruttering i samarbeid med innleid konsulent. Styret fulgte tilsettingsprosessen tett gjennom at arbeidsutvalget rapporterte fra prosessen på hvert styremøte.

1.9 RISIKOSTYRING OG RISIKOVURDERINGER

AHO har etablerte retningslinje for risikovurderinger og disse vurderingene er en del av planleggingssyklusen og integrert i rapporteringen til Kunnskapsdepartementet. Forhold der styret vurderer stor vesentlighet på risiko er i 2014:

Sektormål 1

AHO vurderer at reell risiko for ikke å nå målet først og fremst dreier seg om for lave søkertall til studiene i landskapsarkitektur og design. Det er her snakk om søkertall til grunnutdanningen i design, og å sikre ”kritisk masse” av kvalifiserte søkere både for opptak til masternivå i design og til det nye landskapsstudiet i Tromsø. Det tar tid å innarbeide et nytt studietilbud og god markedsføring vil fortsatt være viktig. Når det gjelder designstudiet, har AHO en stor utfordring i å profilere sitt tilbud godt blant mange andre tilbud om designutdanning. Det satses videre på profilering sammen med KHiO.

Sektormål 1 – spesielt om forskerutdanningen

For svak gjennomstrømming i forskerutdanningen er fortsatt en reell risiko. Systematiske tiltak for styrket oppfølging av kandidatene er iverksatt, samt tiltak for å styrke veilederkompetanse. Som et personalpolitisk tiltak, vil arbeidsmiljøet for stipendiatgruppen bli fulgt opp spesielt i 2014 med utgangspunkt i arbeidsmiljøundersøkelsen og med tiltaksplan.

For lav kvalitet på avhandlingene ved innlevering vurderes også som en reell risiko. Som tiltak for å heve kvaliteten, vil retningslinjene bli gjennomgått for å se om krav må tydeliggjøres. Et annet tiltak er midtveispresentasjoner med tilbakemelding som skal virke korrigerende og tydeliggjørende i forhold til forventet nivå. Parallelt jobbes det særlig med videreutvikling av designforskerutdanningen.

Sektormål 2

Med hensyn til FoU, vurderes følgende tre risikofaktorer å ha stor vesentlighet:

Håndtering av forskningstid som fører til for liten og kvalitetsmessig for lav FoU-produksjon. Tiltak er å revidere retningslinjene slik at det tydelig framgår hvilke stillingskategorier som har forskningstid og

hvor mye, samt styrking av HR-arbeidet på instituttnivå slik at forskningstid blir et element i medarbeidersamtalene og det sikres bedre avklaring og bedre oppfølging.

For svakt administrativt initiativ til oppfølging av internasjonal forskningssatsing og prosjekter.

Svak økonomisk styring av FoU-prosjekter som gir for liten grad av forutsigbarhet.

Som tiltak søkes det å etablere SAK-samarbeid om internasjonal forskningsadministrativ kompetanse og det skal jobbes med kompetanseheving internt. Styrking av prosjektlederrollen og av samarbeidet mellom de som administrerer prosjekter og økonomiadministrasjonen er også et viktig tiltak.

Sektormål 4

Det vurderes som en risiko at saksflyten i organisasjonen ikke fungerer godt nok. Den administrative støtten til instituttene skal gjennomgå og arkivfunksjonen skal styrkes.

En annen risikofaktor er at økonomifunksjonen ikke fungerer tilfredsstillende som serviceorgan for avdelinger og institutter. Tiltak her er nye internrapporter, videreutvikling av internkontroll, og for det tredje: intern opplæring i AHOs budsjettmodell.

1.10 OPPFØLGING AV ETATSTYRINGSMØTET I 2013

AHO fikk i juni 2013 tilbakemeldinger fra etatsstyringsmøtet med Kunnskapsdepartementet som her oppsummeres i eget punkt.

Høgskolens egen risikovurdering og dialogen i etatsstyringsmøtet viser at noen av de største utfordringene er prioritering av forskningstid for å gi mer og bedre FoU-aktivitet, svak gjennomstrømming av stipendiater og sårbarhet mht administrativ kapasitet og kompetanse.[...] Departementet forventer at tiltakene for å bedre stipendiatgjennomstrømmingen vil ha effekt og at AHO fortsetter med å styrke sitt ph.d-program.

AHO ser fremdeles at dette utgjør noen av de største utfordringene. Dette er områder det arbeides langsiktig og strategisk for å utvikle. Styrking av HR-arbeid på instituttnivået og gjennomgang av retningslinjer er hovedtiltakene for å sikre prioritering av forskningstid. AHO har over flere år arbeidet med målrettede tiltak for stipendiatgruppen, det er enda for tidlig å trekke endelige konklusjoner av dette arbeidet, men det finnes indikasjoner på at vi er på riktig vei. Tiltakene vil videreføres og suppleres med tiltak knyttet til veilederrollen og særskilt oppfølging av stipendiatgruppen i forbindelse med arbeidsmiljøundersøkelsen. AHO har videreutviklet SAK-samarbeidet på økonomisiden. AHO har i 2013 gjennomført evalueringer av arkiv, økonomi- og personalfunksjoner for å sikre kapasitet og kompetanse innen disse feltene. Det vil skje en styrking av disse feltene gjennom nyrekruttering.

Departementet påpekte svakheter ved målstrukturen i fjorårets tilbakemelding. Denne er forbedret i årets mål. I arbeidet med Strategi 2020 bør målene videreutvikles og tilpasses de totale ressurser som vil være tilgjengelig. Virksomhetsmålene skal gjøre det mulig å vurdere egnethet og effekt av årlige tiltak i strategiperioden.

AHO ser i likhet med departementet at målstrukturen ble forbedret i 2013, og har derfor valgt å beholde virksomhetsmålene i planer for 2014. Selve plandokumentet er videreutviklet og har funnet en enklere og mer konsis form. AHO vil i 2014 revidere Strategi 2020 og tar departementets føringer til etterretning.

Kunnskapsdepartementet imøteser samarbeidet med UiT vedrørende masterutdanning i landskapsarkitektur, og ser frem til rapporten om samarbeidet for det første semesteret i neste Rapport og planer for 2013-14.

Se punkt 2.2.2 for oppsummering av rapporteringen

Høgskolen var blant de institusjonene som fikk merknader fra Riksrevisjonen i Dokument nr. 1 for regnskapsåret 2011. Departementet forutsetter at de vedtatte handlingsplanene følges nøye opp for å unngå nye merknader, bl.a. gjennom fortsatt arbeid for å bygge kompetanse på disse feltene.

AHO arbeider målrettet for å bygge kompetanse på økonomifeltet. Handlingsplanene følges nøye opp og bemanningen er økt for å sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse.

Vi ber AHO vurdere nærmere og dokumentere for Kunnskapsdepartementet hvorvidt flere av de midlertidige tilsettingene skyldes ansettelse i lovlig hjemlet åremålsstilling, jf. Universitets- og høgskoleloven § 6-4 og Forskrift om ansettelsesvilkår for vitenskapelige stillinger § 1-1 til § 1-6. Frist for tilbakemelding til Kunnskapsdepartementet er 1. oktober 2013.

AHO ga i brev av 18.7.2013 tilbakemelding til Kunnskapsdepartementet. AHOs gjennomgang viste at 62,4 % av AHOs midlertidighet var lovlig hjelmede åremålsstillinger i henholdt til UH-lovens bestemmelser.

Kunnskapsdepartementet ga følgende tilbakemelding i brev av 10.10.2013:

"AHO behøver derfor ikke utarbeide en handlingsplan for redusert midlertidighet i denne omgang. Vi vil imidlertid be om at høgskolen i neste års Rapport og planer utarbeider en tabell over antall åremålstilsatte i de ulike undervisnings- og forskerstillingene som inngår i tallgrunnlaget.

AHO har en relativt høy andel midlertidig tilsatte selv om vi ser bort fra åremålsstillingene i undervisnings- og forskerstillingene. Kunnskapsdepartementet ber derfor om at høgskolen fortsatt har fokus på å redusere denne andelen."

AHO har i dette dokumentet redegjort for bruk og fordeling av midlertidighet i Delmål 4.2.1. Andel midlertidige stillinger som er hjemlet i UH-loven utgjør 72 %.

Institusjonene må vurdere om det i tillegg til etiske retningslinjer er nødvendig å etablere egne regler og oversikter over sidegjøremål.

AHO har i tillegg til etiske retningslinjer etablert egne regler for ekstraervert. Det er inngått ekstraervertsavtaler med flere medarbeidere. AHO har ikke vurdert å offentliggjøre oversikt over disse.

2 RESULTATRAPPORTERING FOR 2013

SEKTORMÅL 1: UTDANNING

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2013

AHO kan vise til svært gode resultater sammenlignet med andre norske UH-institusjoner når det gjelder avlagte studiepoeng, og gjennomføringsprosenten i forhold til utdanningsplan er fortsatt svært høy.

AHO tolker økende søkertall til masterstudiene som et uttrykk for at skolen har et godt omdømme både nasjonalt og internasjonalt. Flertallet av de som er tatt opp til masternivå (4. årskurs) og på Ph.D.-programmet er rekruttert fra utlandet, og kvaliteten på rekrutteringen er høy. AHO har også en meget høy søkning av norske studenter både til første årskurs og til fjerde årskurs. De internasjonale studentene og stipendiatene, som er tatt opp i sterk internasjonal konkurranse, bidrar til økt utdanningskvalitet gjennom sine solide kvalifikasjoner og komplementære tilnærminger til fagene.

AHO arbeider fortsatt for å øke gjennomstrømmingen i forskerutdanningen. Samtlige nye stipendiatstillinger i 2013 er rekruttert innenfor de respektive instituttenes prioriterte områder og AHOs prosjektsatsinger, eksempelvis innovasjon og endring av offentlige tjenester, framtidige scenarioer for bruk av nordområdene og økt bruk av tre i byggeprosjekter i urbane områder.

Forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning er godt integrert og gir gjensidig utbytte. Også evalueringsrapporten av masterundervisningen (se 1.1.1) framhever dette som spesielt for AHO. Studentene blir stilt overfor reelle utfordringer i studiekurs og prosjektarbeid og de bidrar på sin side som medutviklere og innovatører og gjennom at studioene fungerer som arenaer for eksperimentering og testing.

AHO startet i 2013 en pilotklasse (master) i landskapsarkitektur i Tromsø i samarbeid med Universitetet i Tromsø.

AHO gjennomførte internasjonale fagevalueringer av våre to mest omfattende masterprogrammer.

VIRKSOMHETSMÅL 1.1

AHO prioriterer dybde framfor faglig bredde. AHO skal utdanne mastergradskandidater som holder et høyt europeisk nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for regionale, nasjonale og globale arbeidsmarkeder.

DELMÅL 1.1.1: HØYT INTERNASJONALT OMDØMME

AHO skal videreutvikle sitt internasjonale omdømme som et fremragende lærested innenfor våre fag. AHO skal utvikle den internasjonale profilen på sine utdanninger og profilere nye relevante utdanningstilbud internasjonalt.

Styringsparameter 1:

Høy kvalitet skal dokumenteres ved at AHO hevder seg godt i fagevalueringer, i sammenligninger med andre internasjonale læresteder og gjennom internasjonale rangeringer.

I 2013 er det gjennomført internasjonale evalueringer av master i arkitektur og master i industridesign. Begge evalueringsgruppene er satt sammen av ledere og professorer fra sammenlignbare institusjoner i Sverige, Danmark og England, samt anerkjente arkitekter og designere fra Norge og Danmark. Rapportene ble endelig levert ved årsskiftet og vil bli gjenstand for diskusjon og tiltak i 2014/15.

Evalueringene er positive, men peker på utfordringer. Den mest betydelige utfordringen innenfor designfaget er forholdet mellom ressurser i videste forstand og den store og faglig sett relativt brede ambisjonen som instituttet målbærer. AHO mener at ressurstilgangen og ikke minst den kritiske massen i fagmiljøet for studiet bør styrkes og ser SAK - samarbeid som en del av denne prosessen.

Evalueringen av masterstudiet i arkitektur peker på differensiering og mulige problemer med indre sammenheng i masterstudiet (siste 2,5 år, system av selvvalgte studiekurs) som det største problemet. En arkitektutdanning som tidligere var svært konsistent kan stå i fare for å bli fragmentert.

Arkitektutdanningen ved AHO er med, som eneste norske, i to internasjonale rangeringspublikasjoner:

- *Europe's top 100 schools of architecture and design 2014* (Milano: Editoriale Domus). Her er AHO omtalt som en av de 50 beste skolene i Europa innenfor arkitektur.
- *Masterclass: architecture: guide to the world's leading graduate schools* (Amsterdam: Frame Publishers). AHO er her omtalt som en av 29 institusjoner.

AHO tolker den bratt oppadgående søknadskurven til masternivået på bakgrunn av at skolen har et godt omdømme både nasjonalt og internasjonalt. Det var 24,7 % flere søkere i 2013 i forhold til året før. Fra 2011 til 2013 har økningen vært på hhv 80,8 % for arkitekturstudiet og 22 % for industridesignstudiet. For landskapsutdanningen som gjennomføres i Oslo har økningen vært på 19,1 % i samme periode (se 1.1.4).

AHOs gode rykte og faglige profil oppgis av 39 % av søkerne som viktigste motivasjon for å søke skolen, mens 33 % oppgir interesse for skandinavisk arkitektur og design som viktigste element.

En egen rekrutteringskampanje for det nye masterstudiet i landskapsarkitektur med nedslagsfelt i Norden og Nord-Europa ble gjennomført i samarbeid med UiT. Studiespråket er engelsk og studiets emnefelt favner bredt og internasjonalt: arktiske landskap og utfordringer generert av klimaendringer, geopolitiske krefter, økt industrialisering og migrasjon. Responsen ble størst utenfra, pilotklassen er sammensatt av studenter fra 6 land utenom Norge.

Søknadsmengden til stipendiatstillinger og doktorgradsprogram er sterkt økende og har en fordeling nær 50/50 mellom norske og internasjonale søkere. Når det gjelder opptak til doktorgradsprogrammet viser de siste årene en overvekt av internasjonale studenter. Undervisningsspråket ved Forskerskolen er engelsk.

DELMÅL 1.1.2: HØY KVALITET I GRUNN- OG MASTERUTDANNINGER

AHO skal videreutvikle tydelig profilerte og faglig brede 3-årige grunnutdanninger med høy pedagogisk kvalitet. Programmene i grunnundervisningen skal gi grunnlag for frihet til spesialisering og eksperimentering i masterdelen av studiene. AHO vil etablere tydeligere undervisningsprogrammer på masternivå og legge til rette for spesialisering. AHO vil samtidig fortsatt opprettholde et bredt studietilbud der den enkelte student gjennom sine fagvalg velger sin individuelle spesialisering og sin fagprofil.

Styringsparameter:

Læringsutbytte skal defineres på en etterprøvbart måte i studieplan 2013-2014. Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene.

Læringsutbyttebeskrivelsene på de enkelte kursene er utviklet gjennom flere år, og synes nå i hovedsak å være på plass. Rammeverket er imidlertid ikke i tilstrekkelig grad implementert. Læringsutbyttebeskrivelser for studieprogrammene som skal implementeres i vitnemålene fra og med våren 2014 og i studieplanene for 2014/15, er derfor arbeidet videre med.

Etter gjennomført intern evaluering av grunnundervisningen for arkitekturstudiet ble studieplanen for 2013/14 endret. AHO mener undervisningen de tre første årene nå gir bedre progresjon for studentene fram mot mer selvvalgt program på masternivå. Grunnutdanningen for industridesign har tidligere vært evaluert og tilpasset ny struktur på masternivå. Ex.Phil.- undervisningen er flyttet fra sjetten til første semester i studiet.

Etter grundige diskusjoner innen Institutt for design, blant studenter og i undervisningsutvalg ble det besluttet å endre gradstittel fra Master i industridesign til Master i design. (Endringen trer i kraft fra og med opptak høsten 2014.) Tittelen avspeiler i større grad mangfoldet innenfor AHOs designutdanning.

DELMÅL 1.1.3: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Masterutdanningene skal tematisk knyttes til AHOs forsknings- og utviklingsarbeid. Direkte profesjonsrettede kurs skal formidle den ypperste kunnskap fra praksis. Dette vil styrke kunnskapsgrunnlaget for utdanningene og gi prosjektarbeidene både en større grad av eksperimentell karakter og profesjonalitet. Masterutdanningene skal både ha preg av forskningsbasert undervisning og undervisningsbasert forskning.

Styringsparameter:

50 % av studiokursene i masterundervisningen skal med bakgrunn i studieplan 2013-2014 drive utviklingsarbeid med tydelig og formalisert FoU-tilknytning

33 % av studioskursene og 8 % av fordypningskursene var i 2013 direkte knyttet til forskningsaktiviteter på AHO. Som bakgrunn for dette noe reduserte tallet fra tidligere år, ligger en strengere vurdering av krav til sammenheng. En har ikke ennå helt nådd prosentmålet, men det finnes slike kurs ved alle instituttene ved AHO. Aktiviteten i skjæringspunktet mellom undervisning og forskning er mangslungen og fruktbar, og det arbeides strategisk på flere nivåer for å binde sammen forskning og undervisning også ut over kravet til *eksplisitt* sammenheng (jfr. dette styringsparameteret). I evalueringen av Masterprogrammet i arkitektur framheves integrering av forskning i undervisningen som et særtrekk ved AHO.

Ved Institutt for arkitektur er studioskursene direkte knyttet til profesjonalisering, de er samordnet med forskningsprogrammer, og dreier seg om arkitektonisk/kunstnerisk utviklingsarbeid. De nye NFR-støttede prosjektene både på Institutt for arkitektur og Institutt for urbanisme og landskap har utviklet studioskurs for masterstudenter som inngår i prosjektet som helhet, slik at masterstudioene fungerer som små laboratorier for deler av prosjektene.

Institutt for arkitektur ga i 2013 ut en publikasjon som presenterer flere års kunstnerisk utviklingsarbeid gjort av masterstudenter og lærere i samarbeid innenfor rammen av et studioskurs (Architecture as Infrastructure, Artistic Research by Studio B3 2008-2010).

Ved Institutt for form, teori og historie er det avholdt tre masterkurs direkte koblet til OCCAS` forskningsprosjekter. Et av disse resulterte i utstillingen "Model as ruin" på Kunsternes Hus.

Ved Institutt for design lages det masterkurs både innenfor store eksternfinansierte prosjekter og mindre internt drevne prosjekter. I "Oceans Industries Concept Lab" bidrar studentprosjekter direkte til forskningsaktiviteten innen høyteknologisk design. På feltet tjenstedesign arbeider masterstudenter i løpet av to kurs som forskningsassistenter og blir også trukket inn i samarbeidet med CSI (Center for Service Innovation).

DELMÅL 1.1.4: SØKNING

AHO vil, for å sikre kvaliteten på studentene som tas inn, arbeide for å opprettholde den store søkningen til både gjennomgående studier og øke den internasjonale søknadsmengden til masterstudiene. Det vil være et særlig fokus på søkningen til masterutdanningen i industridesign og landskapsarkitektur.

Styringsparameter 1:

- 10 % økning av søkningen til industridesignstudiet målt mot søkning 2012 (førsteprioritetssøkere).
- Dobling av antall søknader til Master i landskapsarkitektur ved AHO og masterklassen som AHO tar ansvaret for ved UiT.
- 20 % økning i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering. Søkning til arkitekturstudiet på nivå med søkning 2012.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.1

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT	RESULTAT	AMBISJON	RESULTAT
		2011	2012	2013	2013
Antall førstevalgsøkere per studieplass	ARK	10,55	12,5	12,5	11,4
	IDE	3,23	3,6	4,5	3,1*
Antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering		497	506	607**	561
Antall søkere per studieplass til Master i landskapsarkitektur	OSLO TSØ	5,8 -	5,9 -	Dobling av søkertall***	5,1

* Opptaksrammen til master i industridesign ble i 2013 økt fra 30 til 35.

** 20% økning fra året før i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave tilsier at antallet skal bli 607.

*** Dobling av antall søknader fra året før vil si $89 \times 2 = 178$, og tilsvarer 6 søkere per studieplass (15 studieplasser i Oslo og 15 i Tromsø).

AHO har ikke nådd målet om 10 % økning i søkere med industridesignstudiet som førstevalg. Søkningen har derimot gått noe ned, fra 117 i 2012 til 108 søkere i 2013. Ved opptak til industridesignstudiet har halvparten (17) dette som sitt første valg. 13 av de som kom inn på dette studiet hadde det som sitt andre valg og arkitektur på førstevalg. De tre største industri-/produkt designutdanningene i Norge (NTNU, HiOA og AHO) har omtrent samme søkermasse. Alle er små studier med 100-140 førsteprioritetssøkere.

Sammenlignet med arkitektstudiet har designstudiet ved AHO en kortere tradisjon og er mindre kjent. I tillegg finnes mange institusjoner som tilbyr ulike typer designutdanning. Tendensen innenfor design synes å være å etablere svært spissede utdanninger, mens arkitekturutdanningene så langt søker å være generelle. Det kan derfor være vanskelig for søkere å orientere seg, noe som gir AHO en stor utfordring med hensyn til å tydeliggjøre sine studieprogrammer i design og finne de rette kanalene for informasjon.

Antall søkere til Master i landskapsarkitektur ved AHO økte fra 89 i 2012 til 106 i 2013. Til det nye programmet ved UiT kom det 47 søknader. Slår vi tallene sammen økte søkertallene til Master i landskapsarkitektur med 64 studenter, noe som tilsvarer en markant økning på ca 72 % begge mastergradene sett under ett.

De økte søkertallene har imidlertid ikke ført andelen høyt kvalifiserte søkere til masternivå industridesign og landskapsarkitektur til et tilfredsstillende nivå. AHO stiller strenge kvalitetskrav til søkerne, og har de siste to årene ikke fylt kvoten med nye studenter til disse studieprogrammene gjennom opptak til masternivå. Dette er en del av utfordringen knyttet til det å skape bærekraftige læringsmiljøer med kritisk masse studenter på landskapsarkitektur og industridesign. Dette er et område AHO arbeider aktivt med, både internt og sammen med våre samarbeidspartnere.

AHO har ikke nådd målet med 20 % økning i antall innleverte hjemmeoppgaver. Det har likevel vært en økning på 11 %, fra 506 i 2012 til 561 i 2013. Opptaksprøvene ved AHO har vært en bygg for noen av søkerne; de har vært usikre på sine kvalifikasjoner, om de tør levere og hva prøvene egentlig går ut på. AHO startet, i forbindelse med opptaksprøvene 2013, derfor arbeidet med å lage en video for å forklare og avmystifisere opptaksprøvene. Denne videoen blir klar til å lanseres i forbindelse med opptaket 2014.

I 2013 gjorde AHO en endring i poenggrensene for opptaksprøvene. Dette medførte at kvoten for førstegangsvitnemål ble oppfylt.

Styringsparameter 2:

Studieprogrammene på masternivå skal tiltrekke seg fremragende internasjonale studenter som bidrar til å øke studiekvalitet en ved AHO.

Søkertallene til opptak på masternivå har økt, som beskrevet under forrige punkt, mens opptaksrammen har ligget fast på 15 studenter til hvert av masterprogrammene de siste årene. De fleste av søkerne til masternivå kommer fra utlandet, kun 13 % er fra Norge. Økt konkurranse om plassene har imidlertid ikke ført til en reell økning av høyt kvalifiserte søkere til design - og landskapsarkitekturstudiet. Søkerne til masternivå må, i tillegg til formelle kvalifikasjoner, levere portfolioer som viser høyt akademisk nivå for å komme inn. AHO holder fast på kvalitetskravene.

Tilbakemeldingene fra lærernes og studentenes semesterevalueringer gir inntrykk av at internasjonale studenter i all hovedsak bidrar til økt studiekvalitet på bakgrunn av solide kvalifikasjoner og komplementerende tilnærminger til faget. Vi ser også at mange utmerker seg i konkurranser.

Internasjonale studenter utgjør om lag 1/3 av studentmassen på masternivå ved AHO. Vi ser det også som en styrke at internasjonale studenter går rett inn i den ordinære undervisningen på masternivå sammen med studentene som har gjennomført grunnundervisningen ved AHO.

VIRKSOMHETSMÅL 1.2

AHO skal tilby et utmerket læringsmiljø som tar utgangspunkt i skolens spesielle forutsetninger: ressurssterk, faglig profilert, internasjonal, beliggenhet midt i Oslo og en fagkultur som krever høy ytelse.

DELMÅL 1.2.1: LÆRINGSMILJØ

AHO skal opprettholde et læringsmiljø som fremmer studentenes læringsutbytte best mulig. Høy faglig kvalitet og godt læringsmiljø er AHOs viktigste konkurransefortrinn for rekruttering av studenter. AHO skal sikre gode bibliotek-, verksted- og IKT-tjenester og samarbeide om nasjonale fellesløsninger. AHO vil fortsatt tilstrebe å ligge teknologisk i forkant.

Styringsparameter:

AHO skal i løpet av 2013 kunne dokumentere økte arealrammer, konkrete forbedringer i IKT- og verkstedstjenester, og styrevedtatte tiltaksplaner for videreutvikling av fysisk infrastruktur.

AHO har i 2013 tatt i bruk lokaler i vestfløyen som tidligere var leid ut til eksterne. Det gjør at vi har fått økt våre arealer med 357 m². Mesteparten av disse lokalene er tatt i bruk som arbeidsplasser til studentene.

Styret vedtok i 2013 ny organisering av verkstedene, innlemming av det de digitale verkstedene i verkstedsavdelingen, samt en bemanningsøkning. Det samme styrevedtaket forutsatte at det arbeides videre med en langsiktig strategi for verkstedstjenestene. Utvalget har konkretisert en rekke konkrete momenter som skal utredes.

I 2013 har IKT-avdelingen fokusert på å gjennomgå eksisterende tjenester som grunnlag for tjenesteutvikling og driftoptimalisering. Plotter, print- og kopitjenesten er oppgradert med ny infrastruktur for å imøtekomme økt behov for kvalitet og kapasitet. Auditoriene er oppgradert slik at kvaliteten på presentasjoner er blitt bedre, samt betjening av utstyret har blitt enklere. I samarbeid med Uninett har det vært pilotert ulik opptaks- og streamingteknologi som grunnlag for å kunne levere tilpassede tjenester for opptak, lagring og gjenfinning av ulike typer forelesninger. Den siste halvparten av arbeidsstasjonene i studentdatasalene har blitt skiftet ut med nye IMAC's.

VIRKSOMHETSMÅL 1.3

Undervisnings- og vurderingsformene skal ta utgangspunkt i skolens spesielle forutsetninger, sikre faglig innhold på et høyt internasjonalt nivå og føre til høy gjennomstrømming av studenter.

DELMÅL 1.3: STUDIEPOENGPRODUKSJON

AHO skal opprettholde studiepoengproduksjonen pr. egenfinansiert student på det høye nivået denne produksjonen har i dag.

Styringsparameter:

- *Produksjon pr. egenfinansiert student skal overstige 50 studiepoeng.*
- *Minst 90 % samsvar mellom planlagte og avlagte studiepoeng.*

AHO har ikke nådd måltallet om studiepoengproduksjon per student som institusjon. Tallene viser reduksjon i forhold 2012. Ser en på de enkelte studieprogrammene er bildet imidlertid mer sammensatt: Landskapsutdanningen har hatt en god stigning i studentenes produksjon siden oppstart og er nå oppe i 50,1 poeng per student. Det har vært satset spesielt på denne utdanningen og dette ser ut til å ha gitt de ønskede resultater. Industridesignutdanningen har samme produksjon som 2012, 51,4, og ligger dermed også godt innenfor målet for 2013. Arkitektutdanningen har hatt en nedgang i produksjonen fra 2011 på 8,9 poeng (fra 57,1 til 48,2) og er det studiet ved AHO som ikke har nådd målet for studiepoengproduksjonen. Det er gjort endringer i studieplanen for arkitekturstudiet for å bedre progresjonen (se: 1.1.2).

Gjennomføringen i forhold til utdanningsplanen er fortsatt høy på AHO og måltallet må sies å være oppfylt. Her topper industridesignutdanningen med 97,9, mens arkitektur og landskapsarkitektur følger

med hhv 94,7 og 93,8. Forskjellen mellom design og arkitektur skyldes trolig at arkitektstudentene i større grad er involvert i yrkeslivet (arkitektfaglig) i løpet av sine studier.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.3

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT		AMBISJON	RESULTAT
		2011	2012	2013	2013
Gjennomføring i forhold til utdanningsplan		97,2	95,8	opprettholde nivået	95,5
Studiepoeng pr. student		54,6	50,1	Minimum 50	49,1
Svarprosent studentevaluering	Vår	56 %	50 %	70 %	35 %
	Høst	71 %	60 %		44 %

VIRKSOMHETSMÅL 1.4

AHO skal ha et utstrakt internasjonalt og nasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet. AHO skal være selektiv i valg av internasjonale samarbeidspartnere og prioritere nettverk og samarbeidsinstitusjoner som bygger opp om AHOs profil og strategi.

DELMÅL 1.4.1: INSTITUSJONSAVTALER

AHO skal styrke og kvalitetssikre sin portefølje av internasjonale institusjonsavtaler.

Styringsparameter:

- Nye internasjonale avtaler innenfor designfeltet.
- Nye avtaler innenfor landskapsfeltet, spesielt med nordlige samarbeidspartnere. Dette ses i sammenheng med samarbeidet mellom UiT og AHO.
- Styrking av avtalene til kinesiske institusjoner både innenfor arkitektur og landskapsarkitektur.
- Styrking av allerede etablerte internasjonale samarbeid gjennom OCCAS.
- Forsker- og studentutveksling med institusjoner i Nord-Amerika.
- Videreføring og utvidelse av universitetssamarbeidet i Øst-Afrika.
- Vurdering av nye mulige samarbeidsinstitusjoner i Sørøst-Asia og i Sør-Amerika.
- Avvikle sovende samarbeid.
-

Styringsparametrene refererer til AHOs internasjonaliseringsstrategi som løper fra 2012-2015, og må dermed betraktes som langsiktige målsetninger.

I forbindelse med implementeringen av Erasmus+ ble det gjennomført gjennomgang av eksisterende Erasmus-avtaler. Avtalene med to institusjoner der studentmobiliteten ensidig har gått i AHOs disfavør (kun innreisende) ble avsluttet.

I 2013 ble det gjort flere forsøk på å opprette nye utvekslingsavtaler innen industridesign. Det viser seg vanskelig, hovedsakelig på grunn av at mange designskoler kun tilbyr utveksling på bachelornivå

mens AHO har utveksling på masternivå. En annen utfordring er å finne partnerinstitusjoner som tilbyr tilnærmet tilsvarende undervisning i interaksjons- og servicedesign som AHO. Det er bevissthet om behovet for, og målet om, flere utvekslingsavtaler blant ansatte på instituttet, men det er fortsatt en utfordring å ha kapasitet til å jobbe målrettet og planmessig med dette.

Samarbeidet med partnerinstitusjoner i Øst-Afrika er videreført og utviklet til å bli et bredspektret samarbeid. På masternivå er antallet studio- og fordypningskurs med fokus på urbane utfordringer i sør økt og omfatter lengre ekskursjon til Øst-Afrika. På doktorgradsnivå er østafrikanske studenter tatt opp til programmet og har gjennomført Forskerskolen i 2013. Den NOMA-finansierte etterutdanningsgraden Master of Urban Transformation and Sustainable Development ble avsluttet i 2013.

Forholdet til partnerinstitusjoner i Kina er pleiet og styrket blant annet gjennom AHOs deltakelse i en internasjonal konkurranse om urban utvikling i Ningbo sammen med The Central Academy of Fine Arts (CAFA). Forsalget fikk tredjepremie. Samarbeidet videreføres gjennom målrettet studentutveksling.

DELMÅL 1.4.2: STUDENTUTVEKSLING

Utteksling gjennom gjensidige avtaler med sterke utenlandske institusjoner skal være et attraktivt tilbud til AHO-studenter på masternivå. AHO skal søke å oppnå balanse mellom innreisende og utreisende utvekslingsstudenter.

Styringsparameter:

Minimum 25 % av masterstudentene skal gjennomføre lengre opphold ved utenlandske læresteder i løpet av studiet. Måltall for utreisende studenter per år er 40. Rammen settes til 45 innreisende studenter til enhver tid.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.4

UTVEKSLING	2011		2012		2013	
Andel uteksaminerte studenter som har vært på utveksling i løpet av studiet	19 %		27 %		25 %	
Antall utreisende studenter per år	34		42		39	
	vår	høst	vår	høst	vår	høst
Antall innreisende studenter til enhver tid	39	36	40	50	42	48

Tallene i tabellen viser at AHO ligger omtrent på måltallet for utreisende utvekslingsstudenter per år og for innreisende studenter til enhver tid.

AHO fører statistikk over andel uteksaminerte kandidater som har vært på utveksling. Målet på 25 % er oppnådd for 2013. Statistikken viser også at prosenten er enda høyere (33 %) for de som har vært AHO-studenter gjennom hele studieløpet.

I følge SIUs tall presentert under Erasmusseminaret 2013 var AHO "norgesmester" i antall utreisende studenter under Erasmusprogrammet i forhold til antall studenter, med 5 % av den totale

studentmassen. Dette til tross for at utveksling kun er mulig på masternivå for AHO-studenters vedkommende.

Våren 2013 søkte 59 studenter ved AHO om utveksling for studieåret 2013-2014. Tilsvarende for 2012 var 62. De fleste studenter som benytter tilbudet reiser ut i sitt fjerde studieår. Det er i all hovedsak studenter i tredje år som søker om utveksling. Når ca. 2/3 av disse søker viser det at utveksling er et populært og godt kjent tilbud ved AHO.

VIRKSOMHETSMÅL 1.5

AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet som både bygger på skolens akademiske tradisjon og skolens praksisforankring

DELMÅL 1.5.1 DOKTORGRADSPROGRAMMET: DIMENSJONERING OG KVALITET

Forskerutdanningen skal videreutvikles og styrkes både innenfor tradisjonell, akademisk forskning, så vel som for "Research by Design" og praksisbasert forskning.

Styringparameter:

AHOs doktorgradsprogram skal dimensjoneres for ca. 40 doktorgradsstudenter. Minimum 10 av disse skal være finansiert av eksterne FoU-prosjekter.

Samtlige utlysninger av stipendiatstillinger i 2013 har vært innenfor de respektive instituttenes prioriterte områder og/eller AHOs prosjektsatsinger. For å oppnå høy kvalitet på rekrutteringen er det ved siden av ordinær vurdering av bedømmelseskomité, gjennomført solide intervjuer, og prosjektleder/instituttleders vurderinger er grundige. Det er et spesielt fokus på gjennomførbarhet og personlig egnethet.

Ved årets slutt var det totalt 53 kandidater på programmet. Av disse var 9 NFR-finansierte, 6 hadde annen ekstern finansiering, 6 var kvotestipendiater, 1 nærings-Ph.d., og 1 selvfinansiert. 30 kandidater er AHO-finansierte.

Det er fortsatt overtallighet på programmet i forhold til kvantitativt mål. Dette skyldes etterslep.

DELMÅL 1.5.2 NASJONALT OG INTERNASJONALT FORSKNINGSSAMARBEID

AHOs forskerutdanning skal stimulere til nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid i stipendiatperioden. AHO prioriterer å utvikle sin egen forskerutdanning i nettverk med andre nasjonale og internasjonale institusjoner.

Forskningssentrene nettverk er involvert i Ph.d.-utdanningen. Doktorgradskandidater som er ansatt på prosjekter blir i stor grad inkludert i prosjektenes nettverk både nasjonale og internasjonale, og presenterer sin forskning på konferanser og seminarer på lik linje med de andre prosjektdeltakerne.

DELMÅL 1.5.3 GJENNOMSTRØMNING

Styringsparameter 1:

- *AHO skal i snitt målt over en treårsperiode uteksaminere minst 8 kandidater i året.*
- *AHOs resultatmål er ingen avbrutte doktorgrader etter første år blant kandidater med stipendfinansiering fra AHO.*
- *Doktorgrader igangsatt fra 2012 og framover skal avlegges i løpet av 5 år, med hensyntagen til permisjoner og sykmeldinger.*

Snittmål på 6 kandidater for perioden 2011-2013 ble ikke nådd, men årsmålet ble nådd i 2013. Det er forventet en økning i antall disputaser de kommende årene da det er et stort antall kandidater i slutfasen. Dessuten er det ingen avbrutte doktorgrader i 2013, verken blant kandidater innenfor sitt første år, eller blant kandidater ellers.

Når det gjelder doktorgrader igangsatt i 2012 og fremover er det så langt moderat fravær i kull 2012 og 2013 (sykdom og permisjoner). Kandidatene og veilederne rapporterer jevnt over om grei progresjon, samtidig er det for tidlig i periodene til å si noe om sluttdato er "truet". Det ser ut til at gapet øker mellom dem som fullfører noenlunde på tiden, og de som går langt over. Altså at de som først kommer "skjevt" ut (av mange ulike årsaker) bruker svært langt tid.

For å sikre en jevn progresjon og forebygge frafall, er det lagt opp til et enda tettere samarbeid mellom kandidat, veileder og forskerleder på et enda tidligere tidspunkt enn tidligere for de kandidatene som begynte høst 2013. Reader-ordningen fungerer bra og er i høyeste grad hensiktsmessig. Ordningen vil videreføres. En ny form for progresjonsseminar er satt i verk fra og med høsten 2013 som et plenumsarrangement for alle AHOs doktorgradskandidater, hvor de presenterer for hverandre, med påfølgende tilbakemelding og diskusjon. Dette kan bidra til økt interaksjon og nettverk kandidatene imellom. Dessuten vil det for de kandidatene som er midtveis fungere som en arena for pålagt midtveispresentasjon (midtveisevaluering) som det i nye nasjonale retningslinjer er krav om å ha bestått for å oppnå Ph.d.-graden.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.5

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT 2009-2011	RESULTAT 2010-2012	AMBISJON 2011-2013	RESULTAT 2011-2013
Antall disputaser i snitt	5	4,7	6	4,3
Avbrutte doktorgradsavtaler	3	2	1	2
Gjennomstrømning: netto årsverk på doktorgradsutdanningen	6,23	3,87	4,1	4,06

STYRINGSPARAMETER	2011	2012	2013*
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp 6 år tidligere	4 (av 16)	3 (av 15)	-

* Det var ikke opptak til doktorgradsprogrammet ved AHO i 2007.

SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2013

Generelt sett har AHO arbeidet for å etablere seg som en forskningsinstitusjon som leverer både kvantitativt og kvalitativt innenfor våre fagfelt. Dette målet er nådd. Alle institutter har omfattende forskningsaktivitet som i 2013 har gitt gode resultater, så vel i form av anerkjennelse til gjennomførte prosjekter som i tildeling av forskningsmidler til nye satsinger. Inntektene fra Norges Forskningsråd (NFR) er mer enn doblet siden 2012. AHO kan både i omfang og kvalitet på forskning sammenlignes med norske vitenskapelige høyskoler med lengre og mer etablerte forskningstradisjoner.

AHO vurderer følgende resultater som spesielt viktige i 2013:

- Oppstart av nordområdeprosjektet "Future North", som kort etter oppstart bidro med et dagsprogram under den store Arctic Frontiers-konferansen om sirkumpolare endringer.
- Oppstart av forskningsprosjektet "Wood Be Better", som er godt i gang med utvikling av nye arkitektoniske løsninger med tre som hovedmateriale.
- Tildeling av midler over FRIPRO-programmet til Occas-prosjektet "The Printed and the Built", i samarbeid med UiO og anerkjennelse til det avsluttede prosjektet "Routes, Roads and Landscapes".
- Etablering av "Ocean Industries Concept Lab" (OICL), som en videreføring av AHOs maritime satsing, samt priser og anerkjennelse til dette forskningsmiljøet for oppnådde resultater innen designdrevet innovasjon.
- Oppretting av forskningsgruppe som skal utvikle feltet Design for offentlige tjenester (DOT) og tildeling av midler til nye prosjekter innen designforskningen.

AHO hadde i 2012 svært gode resultater målt i publikasjonspoeng, mens publiseringsaktiviteten i NVI-kategoriene har vært noe mindre i 2013. Reduksjonen vurderes ikke som dramatisk og skyldes variasjoner i forskningsprosjektenes ulike faser. For et lite miljø som AHO vil publikasjonspoeng variere over tid. Vi vet at innenfor noen av prosjektene har en i 2013 arbeidet med større publikasjoner som kommer i 2014. Vi ser imidlertid at det kan bli vanskelig å nå den ambisiøse målsetningen AHO har satt for 3 årsperioden.

Produksjonen av kunstneriske utviklingsresultater er omfattende også i 2013. Dette beskrives nærmere under sektormål 3 og dokumenteres også i publikasjonen "AHO Works – Research".

Bedre håndtering av forskningstid er fortsatt en utfordring. Administrativ oppfølging av internasjonal forskningssatsing og økonomistyringen av FoU-prosjekter må styrkes. Vår oppfatning er at alle sider ved forskningen ved AHO, så vel organisering som resultater, nå bør utsettes for en grundig ekstern evaluering som kan danne grunnlag for reviderte prioriteringer og strategier.

VIRKSOMHETSMÅL 2.1

AHO skal være et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt.

AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

De fremste forskere og forskergrupper ved AHO skal holde europeisk toppnivå innenfor sine fagområder.

DELMÅL 2.1.1: KONSENTRASJON AV FORSKNINGSSINNSATS

Forskning i internasjonal front skal prioriteres, understøttet av strategiske investeringer og samarbeid om forskningsinfrastruktur. AHO skal videreføre arbeidet med å bygge velfungerende fagmiljøer innenfor prioriterte faglige satsingsområder. Miljøene organiseres i forskningssentra.

Styringsparameter:

Forskningssentrene ved AHO skal ha en tydelig og sterk forskningsprofil

- *OCCAS skal som resultat av de satsingene som er gjennomført, dokumentere økt eksterntfinansiert forskning og vesentlig økning i vitenskapelig publisering og doktorgradsproduksjon.*
- *Det strategiske arbeidet på Institutt for arkitektur, Institutt for urbanisme og landskap og Institutt for design, skal resultere i tydeligere faglige prioriteringer av ressursbruk i forskningssatsingene.*

OCCAS' prosjekt Routes, Roads and Landscapes, finansiert av NFRs KULVER-program, ble avsluttet i 2013 etter en svært produktiv prosjektperiode. Prosjektet er trukket fram av NFR som et eksempel på et meget vellykket prosjekt. Det har produsert flere utstillinger, bidratt til faglige antologier, årbøker og tidsskrifter, drevet utstrakt formidlingsvirksomhet, arrangert fire internasjonale konferanser og en rekke mindre seminarer og symposier.

Forskningsprosjektet "Place and Displacement, Exhibiting Architecture", også det finansiert gjennom NFR, har hatt et svært aktivt år med symposium og workshops avholdt i Oslo, deltakelse på internasjonale konferanser, publikasjoner, studio- og fordypningskurs og utstillingen "Model as Ruin" på Kunstnernes Hus.

OCCAS' arbeid med oppfølgingen av SFF-søknaden har blant annet resultert i en søknad til NFRs FRIPRO-program i mai, med prosjektet "The Printed and the Built. Architecture and public debate in modern Europe", i samarbeid med UiO. Prosjektet ble tildelt midler, og igangsettes i 2014. Det skal knyttes en postdoc og to doktorgradsstipendiater til prosjektet.

I OCCAS har det dessuten vært lagt ned arbeid i planlegging av satsing på restaureringsfeltet gjennom forberedelse av forsknings- og undervisningsprosjekter. To av de seks doktorgradene avlagt ved AHO i 2013 ble tildelt kandidater tilknyttet Institutt for form, teori og historie. De første kandidatene med direkte tilknytning til OCCAS-prosjekter kan tidligst forventes å disputere i 2015.

Ved Institutt for arkitektur har det strategiske arbeidet vært konsentrert om å etablere et teoretisk og metodisk rammeverk for "performance-oriented architecture". I tillegg er det satset på urban trearkitektur med forskningsprosjektet "Wood Be Better". Institutt for urbanisme og landskap er ansvarlig for "Future North"-prosjektet i samarbeid med Institutt for design og Barentsinstituttet i Tromsø. Det er i 2013 dessuten søkt om og innvilget midler til FoU-prosjektet "Levende vann i urbane utemiljø" i samarbeid med Asplan Viak og Veidekke.

Ved Institutt for design er det opprettet en forskningsgruppe som skal utvikle feltet Design for offentlige tjenester (DOT). Det er ansatt en stipendiat knyttet til gruppen for å arbeide med særlig fokus på helsesektoren. Også innen "Additive Manufacturing" er det opprettet en stipendiatstilling og søknad til NFR og EU forberedes.

Oppstartsmøter for de nye prosjektene er avholdt i henhold til plan, og oppfølgingsmøter skjer jevnlig.

DELMÅL 2.1.2: INTERNASJONALT FORSKNINGSSAMARBEID

AHO skal styrke forskningssamarbeidet med internasjonalt anerkjente institusjoner og forskernettverk. Dette skal dokumenteres i avtaler, forskningsprosjekter og felles publisering.

Styringsparameter:

AHOs internasjonale forskningsprofil skal være dokumentert styrket i løpet av 2013.

OCCAS er sterkt representert i EAHN (European Architectural History Network) og AHRA (Architectural Humanities Research Association). Dessuten har alle forskningsprosjektene ved OCCAS internasjonale nettverk. Det samme gjelder de andre større eksterntfinansierte prosjektene AHO er involvert i, inkludert "Wood Be Better" og "Future North" med oppstart i 2013.

Av andre nettverk med aktivitet i 2013, vil vi trekke fram AHOs deltakelse i en gruppe i det EU-drevne internasjonale forskernettverket COST (European Cooperation in Science and Technology), der det arbeides med temaet smartteknologi og byutvikling og i Urban Europe Research Alliance (UERA) som aktivt søker å knytte partnere sammen på tvers av land, og i tillegg bygger forskningsallianser med kinesiske og indiske forskningsinstitusjoner.

I forlengelsen av Delta-prosjektet om ungdom, samfunn og sosiale media er det planlagt et nytt tverrfaglig prosjekt og forskningsgruppe sammen med UiO, University of San Diego og University of New York. Det er søkt om finansiering til US National Science Foundation og prosjektet vil bli fulgt opp med EU Horizon 2020-søknad i 2014.

Gruppen for systemorientert design ved Institutt for design har deltatt i oppretting av et nytt internasjonalt forskernettverk (Systemic Design Network) og instituttet har i 2013 etablert nye kontakter som skal munne ut i et internasjonalt nettverk av forskere som er engasjert i hvordan design som fagområde kan bidra til problemfeltet globale klimaendringer.

DELMÅL 2.1.3: EKSTERNT FINANSIERT FORSKNING

AHO skal opprettholde/øke omfanget av eksternt finansiert forskning.

Styringsparameter:

- *AHO skal opprettholde omfanget av NFR-finansiert FoU-virksomhet og igangsette minimum to nye NFR-finansierte prosjekter.*
- *AHO skal være partner i minst to søknader om EU-prosjekter.*
- *AHO skal utvikle minst to nye FoU-prosjekter i samarbeid med næringslivet.*

AHO hadde en formidabel økning av NFR-inntekter i 2013, med 14,5 millioner i regnskapsførte inntekter fra NFR mot 6,4 millioner året før. Nærmere 3 millioner av denne økningen skyldes en regnskapsmessig prinsippendring. AHO har siden 2007 ligget stabilt høyt når man ser på NFR-inntekter per vitenskapelig stilling (UFF-stilling), og i 2013 utgjør dette over 166 000 kr per UFF-stilling.

Det ble igangsatt to større NFR-finansierte prosjekter i 2013.

Det er søkt om midler fra NFR til 12 forskningsprosjekter i 2013. Fire av søknadene er tildelt midler.

I tillegg har AHO vært deltaker i fem søknader gjennom partnere. Dessuten ble det lagt ned et større arbeid i utviklingen av en skisse til SFI (Senter for forskningsdrevet innovasjon).

I 2013 deltok AHO i to søknader om EU-finansiering, og hadde en søknad inne hos NORHED.

I forbindelse med satsingen på maritim innovasjon har AHO utviklet flere FoU-prosjekter i samarbeid med næringslivet. I tillegg til det pågående samarbeidet med Ulstein, har AHO inngått samarbeid med DNV-GL.

DELMÅL 2.1.4: PUBLISERING OG ANNEN DOKUMENTASJON AV FOU-RESULTATER

AHO skal fortsette økningen i nasjonal og internasjonal publisering og vise flere resultater av systematisk kunstnerisk utviklingsarbeid. AHO vil i samarbeid med andre relevante fagmiljøer arbeide for å utvikle registreringsmulighetene i Cristin slik at kunstnerisk utviklingsarbeid kan kategoriseres og rapporteres på en bedre måte. AHO skal utvikle sin egendokumentasjon slik at forsknings-, utviklings-, formidlingsarbeid samt skapende arbeid dokumenteres.

Styringsparameter 1:

Resultatmål for publisering – 150 publiseringspoeng, målt over en treårsperiode (2013 – 2015).

Målet kan ikke vurderes endelig før i 2015, men en indikasjon på måloppnåelse er minimum 50 publikasjonspoeng i 2013. AHO hadde svært gode resultater i 2012, med 52,3 publikasjonspoeng. Dette utgjør 0,73 publikasjonspoeng per UFF-stilling, og plasserer AHO på nivå med flere av de vitenskapelige høgskolene og universitetene. AHO vil få en nedgang i publikasjonspoeng i 2013. Reduksjonen vurderes ikke som dramatisk, men vil gjøre det vanskelig å nå den svært ambisiøse målsetningen AHO har satt for 3 års perioden.

VITENSKAPELIG PUBLISERING 2011-13

ANTALL PER NVI-KATEGORI	2011	2012	2013*
Artikler i tidsskrift nivå 2	2	6	2
Artikler i tidsskrift nivå 1	13	14	17
Artikler i antologi nivå 2	5	11	1
Artikler i antologi nivå 1	8	9	13
Monografier nivå 2	0	0	0
Monografier nivå 1	0	2	2
	2011	2012	2013
PUBLIKASJONSPOENG	27,9	52,3	37,7
Snitt over tre år	39,3		
Publikasjonspoeng i treårsperioden	117,9		

*Per 14.03.2014. Endelig frist for innrapportering av publikasjonspoeng for 2013 er **1. april 2014**.

Styringsparameter 2:

AHO skal definere og videreutvikle kunstnerisk utviklingsarbeid innenfor våre fagfelt.

AHO har gjennom en årrekke dokumentert resultater av KU gjennom den årlige forskningsrapporteringen. Mulighetene for å registrere kunstneriske resultater i Cristin er svært begrensede. Våren 2013 ble AHO invitert til å delta i et samarbeid om utvikling av Cristins registreringsmodul for kunst. Arbeidet har vært forankret i Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU) og er en oppfølging av UHR-utredningen *Vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid* fra 2007. AHO har bidratt aktivt for kategorien arkitektur. Resultatet av arbeidet er sendt som innspill til utvikling av Cristin.

AHO ga våren 2013 ut en forskningsårbok – AHO WORKS RESEARCH - som erstattet den tidligere forskningskatalogen. Formålet er å *kommunisere* aktivitetene som finner sted istedenfor bare å liste dem opp. Årboka presenterer de tre forskningssentrene ved AHO, deres profiler og visjoner samt prosjekter og forskningsresultater. Også aktiviteten ved Institutt for urbanisme og landskap, der et fjerde senter er under planlegging, blir presentert. Doktorgradsprogrammet og alle prosjekter innenfor dette programmet har fått sin egen seksjon. Slik dokumenterer årboka AHOs forskning og kunstneriske utviklingsarbeid på en mer utfyllende måte enn før.

DELMÅL 2.1.5 UTENLANDSKE FORSKERE

AHO skal ha rammebetingelser for forskning og en rekrutteringspolitikk for professor II og gjestelærere/gjesteforskere som bidrar til å gjøre skolen til en attraktiv arbeidsplass for internasjonalt fremragende forskere og arkitekter/designere.

Styringsparameter 1

Alle institutter skal kunne vise til minimum 2 utenlandske gjesteforskere/gjestelærere årlig. Alle institutter skal ha professor II -stillinger som tilfører topp internasjonal kompetanse til AHO.

Ved Institutt for form, teori og historie har det vært tre gjesteforskere i 2013. Institutt for arkitektur har hatt besøk av 4 gjesteforskere på møter og seminarer, i tillegg til at 7 gjesteforskere har vært engasjert i undervisningen. Institutt for urbanisme og landskap har hatt besøk av mer enn 8 gjesteforskere og gjestelærere. Institutt for design og Senter for designforskning har en gjesteforsker på Fulbright-stipend i studieåret 2013/14, og dessuten 7 gjestelærere invitert til kurs og workshops.

Med hensyn til professor II-stillinger, har FTH to med topp internasjonal kompetanse.

DELMÅL 2.1.6 EN PROFESJONELL FORSKNINGSADMINISTRASJON

AHO skal videreutvikle sin forskningsadministrative profesjonalitet og kompetanse i næringslivssamarbeid og innovasjonsorientert utviklingsarbeid.

Arbeidet med å videreutvikle de forskningsadministrative støttefunksjonene pågår. AHOs forskningsadministrative ansatte deltar aktivt i det nye nettverket NARMA for samarbeid i forskningsadministrative spørsmål.

Leder for forskerutdanningen tiltrådte i 2013 og har vært en viktig drivkraft for å løfte og videreutvikle forskerutdanningen ved AHO.

I tråd med satsingen på maritim forskning og innovasjon er det ansatt en innovasjonsrådgiver, med foreløpig hovedoppgave å utvikle det nyopprettede OICL (Ocean Industries Concept Lab). Det drives utstrakt innovasjonsorientert utviklingsarbeid, inntil videre innenfor maritim sektor.

Innenfor satsingen på tjenstedesign er det ansatt en stipendiat som bruker halve tiden på å utvikle *Design for offentlige tjenester*.

DELMÅL 2.1.7: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Sentrale deler av kunnskapsproduksjonen ved AHO har et designbasert fokus der ny kunnskap blir utviklet gjennom systematisk og utforskende prosjektering og fagkritikk. AHO vil styrke relevansen i FoU-arbeidet ved å bedre forbindelsen mellom studioundervisningen, teoretiske grunnkurs og andre teoretiske fag og FoU-arbeidet. Dette er spesielt viktig innenfor praksisbasert forskning og "Research by design".

Ved Institutt for form, teori og historie er det avholdt tre kurs som er direkte koblet til forskningsprosjekter, nemlig studiokurset *Architecture on Display* og fordypningskurset *The Art of Collecting Architecture*, begge knyttet til forskningsprosjektet "Place and Displacement, Exhibiting

Architecture", samt *Architectural Fantasies*, knyttet til det nye forskningsprosjektet "The Printed and the Built".

Ved Institutt for arkitektur stiller treforskningsprosjektet Wood Be Better studioskurs som inngår i prosjektet. Forskningen på eksperimentelle konstruksjoner i samarbeid med utenlandsk Professor II underbygget design-build prosjektet i Nussfjord. Det ble stilt et fordypningskurs om energipositive bygninger i samarbeid med Powerhouse-alliansen og med gjesteforelesere fra forskningsinstitusjoner (ZEB / SINTEF Byggforsk). Forskningen for øvrig er trukket inn i flere studioskurs på masternivå, både i Norge og internasjonalt.

Institutt for urbanisme og landskap har flere kurs med direkte link til forskning, blant annet under "Future North"-prosjektet.

I 2013 har Institutt for design fokusert på prosjektorienterte kurs i masterstudiet for studenter som tar maritimrelaterte prosjekter. Gjennom Senter for forskningsdrevet innovasjon (CSI) som Institutt for design er tilknyttet, er tjenstedesignkurs koblet til forskningen, i direkte samarbeid med partnere i senteret. To doktorgradsstipendiater er knyttet til CSI og integrert i undervisningen. I flere år har dessuten masterkursene blitt brukt som empiri for utvikling av konseptene i "Service Oriented Design" (SOD). Flere diplomprosjekter er også tett koblet til forskningen ved instituttet.

SEKTORMÅL 3 FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAG

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2013

AHO har i løpet av 2013 oppnådd svært gode resultater innenfor fagformidling og innovasjon. AHO vurderer følgende resultater som de mest betydningsfulle i 2013:

AHO har siden 2000 vært medeier og medarrangør av Oslo Arkitekturtriennale (OAT). AHOs rektor er styreleder. OAT 2013 bar tittelen "Behind the Green Door" og søkte å reformulere bærekraftbegrepet innenfor arkitektur. AHOs eget bidrag var utstillingen "Custom Made – Naturalizing Tradition" som omhandler "Osloskolens" tradisjon, samt en rekke av sju seminarer om bærekraftbegrepet. OAT 2013 var et svært vellykket faglig arrangement både nasjonalt og internasjonalt og nådde vidt ut.

Ulstein Bridge Concept-prosjektet har vært involvert i å lage nye internasjonale retningslinjer for framtidige skipsbroer. Det er også utviklet nye redskap for scenariobasert overføring av feltstudiedata til designprosessen. Prosjektet har mottatt stor anerkjennelse som leverandør av designdrevet innovasjon i Norge, det vant DNBS nasjonale innovasjonspris, og ble nominert til NFRs innovasjonspris.

Utstillingen "Model as Ruin" som stilte ut modeller fra "Halssamlingen" på Kunsternes Hus høsten 2013 ble arrangert av Institutt for form, teori og historie i samarbeid med Oslo Byarkiv, Nasjonalmuseet for Arkitektur og Kunsternes Hus. Utstillingen var et svært vellykket resultat av et masterkurs på AHO knyttet til forskningsprosjektet "Place and Displacement, Exhibiting Architecture".

VIRKSOMHETSMÅL 3.1

AHO skal gjennom formidling og fagkritikk bidra til at forskningsbasert kunnskap innenfor våre fag anvendes for å løse de store samfunnsutfordringene vi står foran. Dette forutsetter at vurderinger om relevans får stor betydning for forskningsprioriteringer. AHO påtar seg et spesielt ansvar for å utvikle fagkritikken.

DELMÅL 3.1.1: FAGKRITIKK

AHO tar på seg et spesielt ansvar for å utvikle fagkritikken. Fagkritikk forstås innenfor AHOs fag som en operativ kritikk av arkitektur og designprosjekter som kan inspirere og informere nye prosjekter.

AHO skal prioritere fagkritikken gjennom tiltak som kommer fram i instituttenes strategier.

Styringsparameter:

Alle institutter skal kunne dokumentere tiltak og resultater innenfor fagkritikk i løpet av 2013 og 2014.

I en serie forelesninger og seminarer har AHO i 2013 satt søkelyset på "Osloskolen i norsk arkitektur" - det som kan karakteriseres som den arkitektfaglige tradisjonen som skolen ivaretar. Serien har blant annet sett nærmere på hvilke verdier og preferanser som styrer norske arkitekters arkitekturforståelse og hvordan disse oversettes til arkitektur. Forelesningsserien bygde opp mot AHOs utstilling og seminarer i forbindelse med Oslo Arkitekturtriennale (OAT) 2013.

En ny doktoravhandling diskuterer arkitekturens rolle i sosial hukommelse og plasserer seg i det overlappende feltet mellom arkitekturteori og "memory studies".

Institutt for form, teori og historie står bak ideen til utstillingen "Model as Ruin" som blant annet er en diskusjon av arkitektrollen og viser en reflektert distanse til det samtidige i arkitekturfaget.

Ved Institutt for urbanisme og landskap har forholdet mellom fagfeltet urbanisme og disiplinene landskapsarkitektur og arkitektur vært oppe til kritisk debatt.

Ved Institutt for design har en diskutert og forelest over det utvidete designbegrepet. Systemorientert design (SOD) er koblet opp mot det å gå inn i ukjente og nye designfelt. Videre er det gjennomført en pedagogisk workshop om hvordan undervise i systemtenking for designstudenter.

I samarbeid med kommunikasjonsavdelingen ved AHO har AHOs rektor utviklet en egen blogg for fagkritikk. Bloggen har publisert ca. 20 relativt omfattende innlegg i 2013 og har fått en vid lesekrets både internt og eksternt. Enkeltpublisert bidrag til bloggen er senere publisert i andre media.

DELMÅL 3.1.2: FORMIDLING TIL SAMFUNNET OG ALLMENNHETEN

AHO skal videreutvikle den faglige formidlingen til samfunnet og allmennheten og styrke sin rolle som kulturforvalter og kulturformidler.

Styringsparameter 1:

AHO skal, i samarbeid med andre aktører, arrangere og dokumentere økt deltagelse i ulike typer formidlingstiltak og -aktiviteter.

Det er gjort et systematisk arbeid i løpet av 2013 med henblikk på økt fagformidlingsaktivitet.

AHO er nå medlem av *Forsking.no* og har hatt en workshop der for å løfte frem AHOs forskning. Det arbeides løpende med medieprofilering. Rektors blogg er som nevnt etablert på AHOs hjemmeside og formidler synspunkter fra fagdiskusjonene på AHO. Facebook brukes mer aktivt og det er et voksende antall som følger AHO. Utkast til kommunikasjonsstrategi foreligger og skal koordineres med arbeid med nye www.aho.no

AHO er en av partnerne i Oslo Arkitekturtriennale (OAT) og sammen med Norske Arkitekters Landsforbund, Nasjonalmuseet, Norsk Form og Oslo Teknopol. Rundt hovedutstillingen med tema

"bærekraft" hadde OAT og en lang rekke programpartnere utviklet et variert program spredt i Oslo og Oslo-regionen. AHO sto for flere av seminarene, debattene og verkstedene under OAT. AHOs egen triennaleutstilling dokumenterte et tidlig fokus på bærekraft i norsk etterkrigsarkitektur og viste hvordan dette verdisynet kom til uttrykk i prosjekter.

AHO har arrangert, vært medarrangør og deltatt på en rekke andre utstillinger i 2013. Bare noen eksempler nevnes her.

Sommeren 2013 ble det arrangert en felles utstilling med KHiO på DogA for synliggjøring av designfagene og det nylige inngåtte samarbeidet med KHiO.

AHO-WORKS med diplomutstilling er videreutviklet med sikte på å nå både profesjonene og et bredere publikum og ble arrangert tre ganger i 2013 med stadig økende besøkstall.

Utstillingen «Model as Ruin» ble arrangert av FTH i samarbeid med Oslo Byarkiv, Nasjonalmuseet for arkitektur og Kunstnernes Hus. Utstillingen var et prosjekt i et masterkurs på AHO og dessuten knyttet til forskningsprosjektet «Place and Displacement, Exhibiting Architecture».

Institutt for design sto bak en interaktiv utstilling av datasimulert skipsdesign som ble vist i ulike sammenhenger og på flere steder. Instituttet var også arrangør av Oslo Lux, konferanse og utstilling som tiltrakk seg nasjonale og internasjonale lysdesignere, interaksjonsdesignere, media- og installasjonskunstnere. Samarbeidspartnere var Norsk Kulturråd, ROM for kunst og arkitektur, Atelier Nord og Wellington LUX, en søster-event på New Zealand. Oslo Lux figurerte på the Guardians liste over "best art events in Europe 2013".

FORMIDLING 2011-13

FAGLIG PUBLISERING OG FORMIDLING	2011	2012	2013
Artikkel i fag-/bransjetidsskrift	12	12	11
Anmeldelse	12	7	7
Fagbok/lærebok	3	4	3
Konferansebidrag og faglig presentasjon	131	140	181
Kunstnerisk og museal presentasjon (utstillinger o.a.)	40	19	46

Data hentet fra Cristin, 2013-resultater per 14.3.2014

DELMÅL 3.1.3: OPEN ACCESS

Fram mot 2020 skal åpen tilgang til forskningsresultater gjennom Open Accesspublisering vektlegges.

Styringsparameter 1:

Antall Open Access - publiseringer skal øke med minimum 25 % årlig.

AHO arbeider aktivt og systematisk for å følge opp politikken med åpen tilgang. Biblioteket gjennomgår innrapporterte vitenskapelige artikler og kapitler fra 2013 konkret mot forlagenes policy og ber hvis nødvendig om tillatelse til å egenarkivere i ADORA, AHOs åpne arkiv. 15 av 30 artikler er per 19.2.2014 åpent tilgjengelig, og tallet kan øke. For kapitler i vitenskapelige monografier (38 i alt) er det mer krevende å undersøke, og tallene foreligger ikke ennå.

Av 6 doktorgradavhandlinger er foreløpig bare 3 åpent tilgjengelig. Klarering av bilderettigheter er den største hindringen for denne publikasjonsformen.

DELMÅL 3.1.5 INTERNASJONAL PROFILERING OG FORMIDLING

AHO skal videreutvikles som en internasjonal merkevare. Internasjonalt orientert forskningsformidling skal styrkes. AHO skal være aktive og synlige i internasjonal fagkritikk innenfor våre fagområder.

Styringsparameter 1:

Kjennskap til AHO som fremragende læringssted og forskningssenter skal styrkes internasjonalt.

En handlingsplan for internasjonal studentrekruttering og profil er under utarbeidelse.

Bøkene i serien AHO Works: Studies og Research som hvert år formidler henholdsvis AHOs studier/studentprosjekter og AHOs forskning publiseres fra og med 2013 som e-bøker (engelsk tekst), noe som øker tilgjengeligheten betraktelig.

AHO profilerer seg gjennom ledelse av internasjonale organisasjoner:

- Rektor Karl Otto Ellefsen er president for EAAE som er den europeiske organisasjonen for institusjoner for arkitekturutdanning og arkitekturforskning.
- Professor Mari Hvattum er visepresident i European Architectural History Network.

Internasjonal deltagelse i ulike workshops, seminarserier og konkurranser bidrar til å styrke kjennskap til AHO.

DELMÅL 3.1.6 INFORMASJONSAVDELING:

AHO har i 2012 styrket og profesjonalisert sin informasjonsavdeling. Den nye avdelingen vil fokusere på å ferdigstille prosjekter som ble påbegynt i 2012.

Styringsparameter:

AHO skal i løpet av 2013 ha utviklet en velfungerende informasjonsavdeling, vedtatt en kommunikasjonsstrategi og begynt arbeidet med gjennomgang av kommunikasjonskanaler eksternt og internt for best mulig å nå ut til ulike målgrupper.

Den nye avdelingen har i 2013 blant annet ferdigstilt alle prosjekter som ble påbegynt i 2012.

Evalueringen av AHOs web er under arbeid og ferdigstilles medio februar 2014. Prosjekt for forvaltning og oppdatering av AHOs kontaktnett er gjennomført.

VIRKSOMHETSMÅL 3.2

AHO skal gjennom utdanning og forskning innenfor sine kjernefag arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design både være en innovativ kraft i samfunns- og næringsutvikling og en kritisk evaluerende røst i endringsprosessene.

DELMÅL 3.2.1 FLEKSIBEL UTDANNING:

AHO skal tilby fleksibel utdanning. AHO skal utvikle og formidle kunnskap som kan anvendes og videreutvikles i profesjonell praksis.

Det var i 2013 nye opptak til etterutdanning i form av erfaringsbaserte masterprogrammer. Master i arkitekturvern tilbys arkitekter og andre faggrupper som jobber innen feltet. Et samfunn i rask endring krever fagfolk med kunnskap i forvaltning og utvikling av eksisterende bygninger og bygningsmiljøer.

Master i urbanisme tilbyr teoretisk og metodisk oppdatering for å løse de komplekse problemene gitt av nye former for byvekst. Det legges vekt på sammenheng mellom samfunn og fysiske omgivelser, arbeidsmetoder egnet for nettverksorientert planarbeid og prosjektplanlegging, flerfaglig tilnærming og internasjonale impulser.

AHO arbeider nå sammen med Norske Arkitekters Landsforbund, Arkitektbedriftene, NTNU og BAS om etablering av en ny organisasjon for livslang læring innenfor arkitektfaget. Dette har lenge vært et mål, men arbeidet har fått et gjennombrudd i 2013 og organisasjonen kan trolig etableres i 2014/2015.

DELMÅL 3.2.2 KOMMERSIALISERING

Deler av AHOs kunnskapsutvikling skal ha innovativ innretning og sikte mot kommersialisering.

Styringsparameter 1:

AHO skal iverksette tiltak for å øke kompetanse og motivasjon for bidrag til nyskaping og kommersialisering.

Prosjektet "Ulstein Bridge Vision" har vist hvordan designforskning er med på å sette agendaen for innovasjon innen tradisjonelle industrisektorer i Norge, og de som har jobbet i prosjektet fra AHO har sett at deres måte å jobbe på skaper reelle verdier for samarbeidspartnere. Erfaringene fra Ulstein

Bridge Vision skal brukes til å videreutvikle ny forskning på AHO. Kompetansen som er bygd opp innen marin forskning ivaretas og videreutvikles gjennom den nystartede forskningsgruppen Ocean Industries Concept Lab (OICL). Det er ansatt en rådgiver med ansvar for å styrke samarbeidet med industrien og bedre rammebetingelsene for forskningsgruppen.

DELMÅL 3.2.3 NÆRINGSLIVSKONTAKT OG INNOVASJON

AHO skal styrke sin næringslivskontakt og videreføre innovasjonsinnretningen i FoU-arbeidet. To av AHOs forskningssentra skal ha en tydelig innovasjonsretning: Senter for design og forskningssenteret ved Institutt for arkitektur RCAT, DR og forskningssenter ved Institutt for urbanisme og landskap skal videreutvikle sine samfunnskontakter gjennom bevisst bruk av sine Råd for samfunn og arbeidsliv (RSA).

Styringsparameter:

Institutt for design prioriterer å videreføre innovasjonsorienterte prosjekter.

- *Samarbeidet med Ulsteingruppen innenfor maritim sektor skal videreutvikles i retning av et maritimt senter med bredere næringslivsforankring. Det skal dokumenteres nye FoU-prosjekter innen feltet. Satsing innenfor tjenstedesign skal videreføres som del av SFI innen servicedesign (SFI), men også etableres som en foreløpig egenfinansiert satsing på design av offentlige tjenester innenfor AHO. Denne satsingen skal føre til nye eksternfinansierte forsknings- og utviklingsprosjekter fra 2014.*
- *Boligsatsingen ved Institutt for arkitektur (2 x 50 % professorater og et eksternfinansiert forskningsprofessorat) skal føre til minimum ett nytt bidragsfinansiert prosjekt frem til 2014.*
- *Innenfor urbanismefeltet skal Institutt for urbanisme og landskap etablere minimum ett eksternfinansiert utviklingsprosjekt i løpet av 2013.*

Innenfor alle satsingsområdene jobbes det med utvikling av nye utviklingsprosjekter og søknader, men disse prosessene tar tid og videreføres i 2014.

AHO har utviklet et ledende forskningsmiljø og blitt en partner for marin og offshore industri innen designdrevet innovasjon. Nye FoU-prosjekter er under utvikling, og vil ferdigstilles med søknader om finansiering i 2014.

Ved Senter for designforskning har en utviklet gigamapping-verktøyet "MAPPA" som i løpet av 2013 er markedsført. DR har også sikret eksterne midler, blant annet fra NFR, til videreutvikling av app'en. Senter for serviceinnovasjon og "Customer Care" prosjektet har utviklet et nytt prosessverktøy som kan brukes til bedriftsutvikling og i store planleggings- og utviklingsprosjekter, prosjektsøknader også for dette feltet fremmes i 2014.

Når det gjelder innovasjon og næringslivssamarbeid på feltet boligforskning, vil vi trekke fram avslutningsseminaret for Statsbyggs utredningsprosjekt om bruk av tre i offentlige bygg, der AHO sto som arrangør. På seminaret ble sluttrapporten "For bygg og bygg i tre" overlevert til landbruks- og matministeren. Seminaret var en dialog mellom representanter fra flere aktører fra det offentlige og private, om barrierer og mulige tiltak. Flere av aktørene arbeider videre med nærings- og kunnskapsutvikling for tre i bygg, blant annet skal AHO-prosjektet Wood Be Better se nærmere på

hele verdikjeden og konkret anvendelse av tre i prosjektutvikling. Dette kan vise veien videre og bidra til kunnskapsspredning og økt kunnskap om bruk av tre.

Under boligsatsingen ved Institutt for arkitektur har en i 2013 fokusert på følgende utviklingsprosjekt (alle inkluderer næringslivspartnere):

- Utvikling av integrerte arkitektoniske løsninger for energipositive bygninger.
- Utvikling av helhetlige arkitektoniske løsninger for store, urbane trebygninger med blandete funksjoner.
- Videreutvikling av løsninger for konstruksjoner i flyttbare byggmoduler i regi av Osloprosjektet.

RSA-strategi er vedtatt i styret. Hvert institutt har RSA-strategier som det jobbes videre med, alle med utadrettede kommunikasjonsmål og tiltak.

DELMÅL 3.2.4: INNTEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET

AHO skal sikre sin handlefrihet gjennom økte inntekter fra eksterntfinansierte oppdrag og forskningsaktivitet.

Styringsparameter 1

Bidragsfinansiert virksomhet skal utgjøre 7 mill kr i 2013.

AHO har hatt økte inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet fra 2012 til 2013. Økningen knytter seg hovedsakelig til finansiering fra NFR.

Vi ser en halvering av andre BOA-inntekter i forhold til 2012, noe som skyldes en endring i regnskapsføring av NFR-midler formidlet av andre og at flere BOA-prosjekter, ekskl. NFR, ble avsluttet i 2013. Når det gjelder NFR-prosjektene var flere av dem i slutfasen, mens vi i 2013 startet opp to nye store prosjekter. Vi ser en vridning i vår prosjektportefølje der NFR-prosjekter utgjør en større andel av den totale BOA-porteføljen. Omlegging av statens kontoplan i 2013 gjør også at vi i fremtiden vil føre prosjekter som tidligere ble ført som BOA som rene salgsinntekter.

Styringsparameter 2

I tillegg til bidragsfinansiert virksomhet skal AHO i 2013 øke oppdragsinntektene til 1,5 mill kr. Dette skal bidra med kr 250 000 i økt virksomhetskapital.

I 2013 utgjorde oppdragsinntektene 632 000 kroner mot 108 000 i 2012. Dette bidro med 104 000 i opptjent virksomhetskapital. Dette var et stykke unna målsetningen, men en god økning fra 2012.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 3.2

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT		AMBISJON	RESULTAT
	2011	2012	2013	2013
Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom EU og NFR	4949	5251	7500	2669
Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) inkl midler fra NFR	15 333	13722		14 918
Oppdragsinntekter	929	108	1500	632

SEKTORMÅL 4: FORVALTNING

Universiteter og høyskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2013

AHO har i 2013 gjennomført evalueringer knyttet til arkiv, økonomiforvaltning og en arbeidsmiljøundersøkelse. Disse er fulgt opp delvis i 2013 og tas videre inn i 2014.

Samarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo er videreført, med en styrevedtatt samarbeidsavtale og flere konkrete samarbeidsprosjekter. AHO har videreført SAK-samarbeidet innenfor innkjøp og internkontroll og på faglig side er oppstart av en pilotklasse i landskapsarkitektur et viktig videre skritt i samarbeidet med Universitetet i Tromsø.

VIRKSOMHETSMÅL 4.1

AHO skal forvalte sine samlede ressurser effektivt og offensivt, slik at kjerneaktiviteten prioriteres, strategiske valg følges opp og de faglige målene nås.

DELMÅL 4.1.1: EVNE TIL LANGTIDSPLANLEGGING

AHO skal bygge opp en strategisk orientert økonomiforvaltning og personalforvaltning som har evne til langtidsplanlegging, kritisk gjennomgang av intern ressursbruk og løpende budsjettoppfølging.

Styringsparameter 1:

En dokumentert velfungerende personalavdeling og økonomiavdeling i løpet av 2013.

Styret behandlet 19.6.2013 en rapport som evaluerer økonomiavdelingen. Rapporten konkluderte med at avdelingen kapasitetsmessig har riktig størrelse, men at det er behov for å videreutvikle avdelingen til å bli en mer oppdatert, nytenkende og selvstendig enhet som yter rask, god og effektiv service til sine kunder. AHO jobber videre med utvikling av økonomiavdelingen, og det ble i 2013 opprettet en ny stilling som controller.

En vurdering av personalavdelingen ved AHO tilsier at den i for liten grad har vært strategisk orientert. Fokuset har i stor grad vært på rekruttering og daglig drift, snarere enn på å ivareta en god personalpolitikk for de som allerede er tilsatt. Man er nå i ferd med å vende fokuset mot en mer strategisk HR-funksjon, noe som blant annet gir seg utslag i omprioritering av oppgaver og ved styrking av kompetanse og bemanning.

Fokus for personalavdelingen er på å støtte instituttlederne i å utvikle og utøve en god personalpolitikk. Vi ser fremdeles at den daglige driften i perioder er hovedfokus, men det har vært fokus på å forenkle personaladministrative rutiner og finne tid til utviklingsarbeid.

DELMÅL 4.1.2: RESSURSFORDELING

Ressurser skal fordeles internt på grunnlag av vurderinger av kvalitet, relevans og behov. Ekstern inntjening skal i all hovedsak brukes til å videreutvikle det aktuelle fagfeltet/fagmiljøet.

Strategiske satsinger, kvalitetsvurderinger og relevans er viktige kriterier for intern fordeling. AHO har i 2013 støttet opp under strategiske satsinger som samarbeid med Kunsthøgskolen, videreutvikling av det maritime designmiljøet ved skolen og oppbygging av landskapsstudiene i Tromsø. Det har også vært fordelt midler til nye satsinger som DOT (design for offentlige tjenester).

Overskudd fra prosjekter går tilbake til det aktuelle instituttet og sikrer en videreutvikling av fagfeltet.

DELMÅL 4.1.3: LANGSIKTIG BEMANNINGSPLAN

AHO skal ha langsiktige bemanningsplaner som støtter opp under AHOs strategi og planer. Det vil i den neste femårsperioden være et betydelig antall personer i toppstillinger som går av for pensjonsgrensen, noe som gir AHO mulighet til strategisk bemanningsplanlegging.

Styringsparameter 1:

AHO skal ha flerårige bemanningsplaner

AHO har i 2013 arbeidet mye med bemanningsplanlegging, med et hovedfokus på analyser av stillingsstruktur og alderssammensetning. Det er utviklet gode prinsipper rundt fordeling av stipendiatstillinger. Arbeidet er ikke helt i mål med fullstendige flerårige bemanningsplaner, men man har fått på plass mange elementer. Det vil arbeides videre med dette feltet i 2014. Analysene som er gjort av stillingsstruktur og alderssammensetning har vært viktige faktorer i budsjettarbeidet.

Styringsparameter 2:

AHO skal være internasjonalt ledende innen sine fagfelt og kunne tiltrekke seg internasjonalt ledende fagkompetanse. Dette skal gi seg utslag i at minimum halvparten av kvalifiserte søkere til vitenskapelige stillinger skal være utenlandske.

AHO tiltrekker seg mange internasjonale søkere. Et flertall av både søkere og tilsatte i stipendiatstillinger er utenlandske statsborgere. Vi ser også stor interesse for øvrige vitenskapelige stillinger. Av de to professorstillingene som ble utlyst i 2013, hadde den ene kun norske søkere, mens den andre stillingen hadde en stor andel utenlandske søkere og flertallet av de kvalifiserte søkerne kom fra utlandet. Begge stillingene ble imidlertid besatt av norske kandidater.

VIRKSOMHETSMÅL 4.2

AHO stiller høye krav til studenter og ansatte og skal legge til rette for en kunnskapsorganisasjon med et meget godt arbeids- og læringsmiljø. Som arbeidsplass skal AHO preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

DELMÅL 4.2.1: PERSONALPOLITIKK SOM IVARETAR ALLE

Personalpolitikken skal ivareta alle grupper ansatte og sikre gode muligheter for profesjonell og faglig utvikling og kompetanseheving for medarbeidere.

Det er et overordnet mål i staten å få ned bruken av midlertidig tilsettinger. For AHO er det av stor betydning for å sikre relevans og profesjonskunnskap i undervisningen at AHO kan hente inn profesjonsutøvere som lærerkapasiteter på enkeltkurs. Slik sikrer vi at studentene får mulighet til å være i kontakt med praktiserende arkitekter/designere som ikke ellers ville undervise ved AHO.

AHO legger vekt på å ha en ryddig og ordnet politikk knyttet til midlertidighet, slik at arbeidsforholdet i så stor grad som mulig preges av forutsigbarhet. Våre midlertidige ansatte gir et viktig bidrag inn i virksomheten og skal anerkjennes i forhold til denne innsatsen.

Styringsparameter 1:

AHO skal tilby kompetansehevende tiltak for medarbeidere i alle deler av organisasjonen som et ledd i den strategiske utviklingen av skolen og utvikling av den enkelte medarbeider.

Det har vært gjennomført flere kompetansehevende tiltak i 2013. Den viktigste satsingen har vært kompetanseheving for ledere. 3 av 4 instituttledere deltar på UHRs dekansskole. Det har vært holdt seminar om medarbeidersamtaler for alle ledere ved AHO. Fokus på lederopplæring vil også i 2014 være et viktig fokus for AHO.

Det har også vært gjennomført kompetansehevende tiltak for flere enkeltmedarbeidere.

Styringsparameter 2:

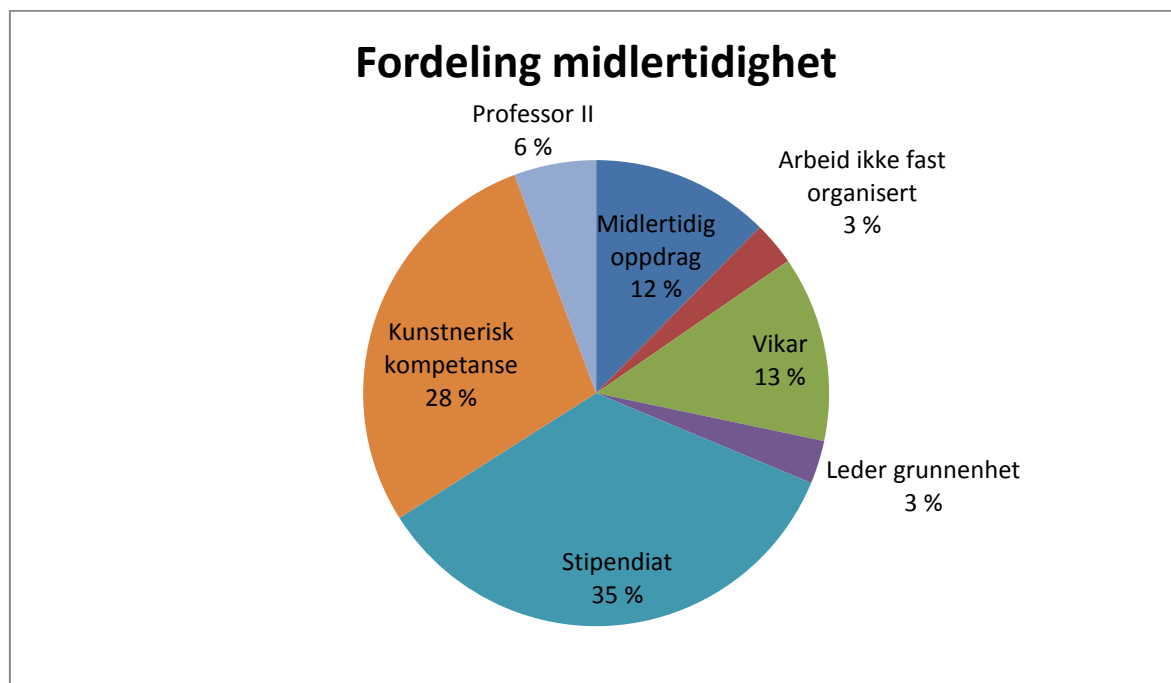
AHO skal ha en tydelig politikk for bruk av midlertidige tilsettinger, som gir midlertidig tilsatte forutsigbarhet.

AHO har i 2013 innført åremålsstillinger basert på kunstnerisk kompetanse på Institutt for arkitektur, slik at dette nå er gjennomgående for all undervisning på grunnnivå innen arkitekturutdanningen. På masternivå brukes fremdeles semesterbaserte timelærere.

AHO har i 2013 hatt en tettere oppfølging av nye midlertidige tilsatte, og det vil være tiltak som skal utvikles og følges opp videre.

AHO har fremdeles en høy andel midlertidige stillinger. Disse utgjør 64,5 årsverk, eller 47 % av totale årsverk ved AHO. Som vi ser av figur 4.1 utgjør stipendiatstillingene den største enkeltgruppen for de

midlertidig tilsatte, fulgt av åremålsstillinger tilsatt på kunstnerisk kompetanse. Denne type stillinger har vært økende de siste år, i henhold til AHOs politikk med å innføre åremålsstillinger i grunnundervisningen til erstatning for semesterbaserte timelærere. Midlertidighet som ikke har sin hjemmel i universitets- og høyskoleloven utgjør 28 % og 19 årsverk, og av dette utgjør om lag halvparten vikarstillinger.

Styringsparameter 3:

Andel midlertidig ansatte i teknisk og administrative stillinger skal reduseres over en periode på tre år.

Andelen midlertidig tilsatte i teknisk og administrative stillinger ved AHO har økt med 1,2 årsverk det siste året. Denne økningen skyldes hovedsakelig økning i vikarbehov på grunn av permisjon og sykdom. Vi ser at over halvparten av de samlede midlertidige årsverkene innen TA-stillinger er vikarstillinger.

DELMÅL 4.2.2: GODT ARBEIDS- OG LÆRINGSMILJØ

Det skal legges til rette for et godt arbeids- og læringsmiljø der de ansatte får brukt og videreutviklet sin kompetanse i samspill med studenter, kolleger og ledelse. Som arbeidsplass skal AHO preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

Det skal i 2013 gjennomføres en arbeidsmiljøundersøkelse, som skal danne grunnlag for videre arbeid med innen området.

Styringsparameter 1:

- Svarprosent for den planlagte arbeidsmiljøundersøkelsen skal ligge på minimum 75 %.
- Alle tilsatte skal ha minimum en personalsamtale med sin overordnede i løpet av 2013.
- Alle faglige tilsatte skal ha arbeidsplaner for undervisningsåret 2013/2014.

AHO har gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse, med en kvantitativ og en kvalitativ del. Svarprosenten for den kvantitative delen var på 64 %. Selv om svarprosenten var noe under målsetningen, gir oppslutningen om den kvantitative undersøkelsen samt møter med alle deler av organisasjonen et godt utgangspunkt for en valid og godt fundert rapport om arbeidsmiljøet.

Hovedinntrykket fra arbeidsmiljøundersøkelsen er at AHO har et svært godt arbeidsmiljø blant sine ansatte, men at det er forbedringspotensial knyttet til lederrollen, opplæring og saksflyt. Det vil arbeides videre med funn fra arbeidsmiljøundersøkelsen i 2014.

Det har vært fokus på personaloppfølging i 2013 med lederopplæring og fokus på medarbeidersamtaler. Det er ikke gjort en helhetlig kartlegging av avholdte medarbeidersamtaler, men andelen medarbeidersamtaler har økt fra tidligere år. Det vurderes imidlertid å være forbedringspotensial når det gjelder personaloppfølgingen og fokus på dette feltet vil videreføres i 2014 med lederopplæring og et eget prosjekt for personaloppfølging.

Styringsparameter 2:

AHOs lave sykefravær i 2012 skal opprettholdes. Sykefravær og gjennomstrømningen for doktorgradskandidatene skal holdes under videre oppsikt.

Stipendiatgruppen ble trukket ut som egen ansattgruppe i arbeidsmiljøundersøkelsen, og tilbakemeldingen viser at stipendiatene jevnt over vurderer arbeidsmiljøet dårligere enn gjennomsnittet for de vitenskapelig tilsatte. AHO har påbegynt en grundigere undersøkelse av dette som et samarbeid mellom personal- og FoU-avdeling, leder for forskningsutdanningen og representanter for stipendiatene.

AHO har et relativt lavt sykefravær i 2013, med 3,37 % sykefravær mot 3,2 % i 2012. Heltidsarbeidende kvinner er overrepresentert og står for 70-80 av sykefraværet. Det generelle sykefraværet er stort sett stabilt gjennom året.

Det er ikke et høyere sykefravær blant stipendiatene enn blant AHOs ansatte generelt i 2013.

Styringsparameter 3:

Det skal sikres mer sammenhengende tid til forskning gjennom større konsentrasjon av undervisningen, bedre administrative og faglige støttefunksjoner og bedre undervisningsplanlegging på instituttnivå.

Dette målet er ikke fullt ut nådd, og det vil måtte arbeides videre med det.

DELMÅL 4.2.3: LIKESTILLING

Hensyn til likestilling og mangfold skal vektlegges i AHOs rekruttering og personalpolitikk.

Styringsparameter 1:

AHO skal øke andel kvinnelige professorer i den neste femårsperioden. Konkret målsetning vil bli fastsatt i handlingsplanen.

AHOs styre var ikke fornøyd med ambisjonsnivået og tiltakene som lå i forslaget til handlingsplan for likestilling som ble lagt frem for styret. Likestillingsutvalget vil arbeide videre med forslaget, med et særlig fokus på hvordan man kan rekruttere prosjekterende arkitekter/ professorer på kunstnerisk grunnlag.

Vi ser at kombinasjonen av kvinnelige professorer som har gått av med pensjon og rekruttering av mannlige professorer bidrar til å redusere AHOs andel av kvinnelige professorer, fra 30,1 % i toppåret 2010 til 21,6 % i 2013. Andelen har vært jevnt fallende de siste tre årene. Det vil i 2014 lages en mer ambisiøs tiltakspakke som har som målsetning å snu denne trenden.

Styringsparameter 2:

Minimum 50 % av nytilsatte i førstestillinger skal være kvinner.

AHO har i 2013 tilsatt i to professorater, i begge stillingene ble det tilsatt menn. Den ene stillingen hadde kun mannlige søkere, mens den andre stillingen hadde kvinnelige søkere som ble vurdert kvalifiserte.

Kvantitative styringsparameter under sektormål 4.2:

STYRINGSPARAMETER	RESULTATER		
	2011	2012	2013
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	29,4 %	27,6 %	21,6 %
Andel midlertidige i saksbehandler og utrederstillinger	17,4 %	15,8 %	25,4 %

VIRKSOMHETSMÅL 4.3

AHO skal videreføre arbeidet for å etablere en god økonomiforvaltning. Effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer. God internkontroll skal sikre kvalitet. Der det er operasjonelt skal AHO søke felles økonomitjenester med andre institusjoner.

DELMÅL 4.3.1 ØKONOMIFORVALTNING

AHO skal fortsatt videreutvikle økonomiforvaltningen og samspillet mellom økonomiavdelingen og avdelingene og instituttene ved skolen.

Styringsparameter:

AHO skal:

- *levere regnskaper som godkjennes av Riksrevisjonen uten merknader,*
- *ha en dokumentert velfungerende internkontroll,*
- *regelmessig levere periodiserte og lett tilgjengelige budsjettrapporter til alle budsjettenheter.*

AHO leverte i 2012 regnskaper som ble godkjent av Riksrevisjonen uten merknader. Det arbeides systematisk med utvikling av økonomiforvaltningen til AHO.

En ekstern vurdering viser at AHO har et godt fokus på internkontroll og at mye er på plass, men at det mangler systematisk og tilgjengelig beskrivelse. AHO har arbeidet videre med dette som en del av SAK-samarbeidet. Det er utarbeidet instruks for internkontroll som vil vedtas i styret i 2014. For mer detaljert beskrivelse av arbeidet, se punkt 4.4.1.

Det har i 2013 vært arbeidet med å utvikle bedre budsjettrapporter, disse vil tas i bruk fra 2014.

VIRKSOMHETSMÅL 4.4

AHO skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom konsentrasjon og arbeidsdeling.

DELMÅL 4.4.1: SAK-SAMARBEID

AHO skal gjennom samarbeid med andre universiteter og høyskoler styrke sin faglige profil og administrative slagkraft.

- *AHO skal videreutvikle samarbeidet med KHiO og bruke felles ressurser og oppgaver innenfor designfeltet som «pilot» i dette samarbeidet.*

- AHO skal videreutvikle sitt samarbeid med UiT om utvikling av landskapsutdanning og Tromsø Centre for Landscape and Territorial Studies.
- AHO skal avklare arbeidsdeling og profil på arkitektutdanning og forskning med NTNU og BAS.
- AHO skal gjennomføre konkrete fellestiltak for administrativ forbedring med andre mindre høyskoler i Oslo-området.
- AHO skal utrede temaer for felles administrative tjenester med KHiO.

Styringsparameter 1:

Samarbeidet med KHiO skal i 2013 resultere i

- styrevedtatt samarbeidsavtale KHiO/AHO,
- planer for profileringssamarbeid,
- planer for nye felles utdanninger,
- handlingsplan for samarbeid innen designfeltet (2013/2014).

Styrene ved KHiO og AHO har vedtatt en ny og forpliktende samarbeidsavtale som erstatter tidligere vedtatt intensjonsavtale mellom KHiO, NMU og AHO. Samarbeidet ble lansert med en felles diplomutstilling innenfor design på DogA i juni 2013.

KHiO og AHO har vedtatt en strategi for felles profileringsarbeid. Begrepet «profilering» brukes da svært vidt og omfatter samarbeid på mange felter. Strategien ble vedtatt etter en prosess med innleid konsulent (Geelmuyden Kiise) der ledelsen ved de to institusjonene deltok.

Det foreligger planer for felles utdanninger innenfor interiørarkitektur og interaksjonsdesign. Flere utdanningssamarbeid bearbeides som ideer blant annet samarbeid innenfor utdanning i scenografi. KHiO og AHO har prioritert utvikling av designfeltet som «satsing utenfor rammen» for 2015 og bedt om 50 nye studieplasser.

Det arbeides med konkret samordning av studietilbud og studieplaner innenfor designfeltet. Dette omfatter:

- nye utdanninger,
- samarbeid om tilbud innenfor grunnutdanningen (tegning, designhistorie, designteori). Dette vil trolig innebære felles stillinger,
- samarbeid om profilering i forbindelse med opptak,
- samarbeid om gjesteforelesninger og «work-shops»,
- samarbeid om bruk og utvikling av de avanserte verkstedene.

Samarbeidet innenfor design ses som en pilot for utvikling av relasjonene mellom KHiO og AHO. En valgte i 2013 å utvikle samarbeidet omkring konkrete tiltak og har utsatt vedtak av en handlingsplan til 2014.

Styringsparameter 2:

Oppstart masterstudier med 15 – 20 studenter i Tromsø høst 2013

AHO startet en internasjonal masterklasse i landskapsarkitektur som pilot ved Universitetet i Tromsø høsten 2013. Piloten er finansiert som et fellesprosjekt mellom AHO og UiT, men AHO har det faglige og administrative ansvaret for piloten. Formelt sett er den en del av masterstudiene i landskapsarkitektur ved AHO.

Erfaringene med det første året er meget gode faglig sett. Det administrative og økonomiske samarbeidet mellom UiT og AHO utvikler seg også godt. Samtidig tar det tid å innarbeide et nytt studium i det internasjonale utdanningsmarkedet.

AHO vil starte en ny pilotklasse ved UiT høsten 2014.

Videreføring av studiet med fellesmaster UiT/AHO og opptak høsten 2015 forutsetter at Kunnskapsdepartementet gir 20 nye studieplasser til dette formålet. UiT og AHO har prioritert dette i «Satsing utenfor rammen» for 2015.

Styringsparameter 3:

Igangsatt arbeid om arbeidsdeling innenfor arkitekturfeltet i regi av Profesjonsrådet for arkitektur i løpet av 2013. Avtale mellom institusjonene vedtas i 2014.

Profesjonsrådet har ikke prioritert SAK som felt i 2013 bortsett fra innenfor feltet Livslang læring.

En avtale mellom NAL, Kunnskapsbedriftene og de tre skolene om etter- og videreutdanning vil bli undertegnet i 2014.

Styringsparameter 4:

Konkret plan for samarbeid innen internkontroll skal foreligge i 2013.

På området internkontroll ble det våren 2013 gjennomført en kartlegging av status ved de fire samarbeidende høyskolene i Oslo. Dette ble utført av et eksternt firma. Rapport fra gjennomgangen konkluderer med at inntrykket er at alle fire høyskolene har godt fokus på internkontroll og at mye er på plass, men at de mangler en systematisk og tilgjengelig beskrivelse av egen internkontroll og risikostyring i sentrale prosesser. Forbedringspunktene hos høyskolene ble vurdert å være så like at det vil være hensiktsmessig å samarbeide om å skape forbedringene.

I tråd med rapportens anbefalinger er arbeidet videreført høsten 2013.

En prosjektgruppe ble etablert med representanter for de fire institusjonene, med mandat å "utarbeide felles beskrivelse av internkontroll og risikohåndtering og implementere dette i de fire institusjonene". Gruppen har hatt støtte av eksternt konsulent. Det ble tatt utgangspunkt i virksomhetsområdet økonomi. Her ble hovedprosesser definert og instruks utarbeidet/oppdatt. Dette arbeidet er nå fullført, og oppgavene med å ferdigstille, publisere og ta i bruk dokumentene er deretter gjort av den enkelte institusjon. Dette tas i bruk fra 2014.

Styringsparameter 5:

- Felles innkjøpsstilling for AHO, NMH, NIH og Kunsthøgskolen etableres som et toårig prøveprosjekt.

- Det skal inngås felles rammeavtaler for AHO, NMH, NIH og Kunsthøgskolen.

På området innkjøp har en arbeidsgruppe kartlagt status ved institusjonene, herunder omfang av virksomheten. På bakgrunn av kartleggingen har gruppen utarbeidet forslag til felles reglement og vilkår for innkjøp og skissert mulig organisering av samarbeid videre. Områder for samarbeid vil være

å utvikle kompetanse på regelverk og dataverktøy, felles rammeavtaler og informasjon og opplæring av medarbeidere.

På bakgrunn av forslagene i arbeidsgruppens rapport videreføres samarbeidet på innkjøpsområdet med mål å prøve en modell med en felles ressurs på innkjøp som et prøveprosjekt over to år. Det er ansatt en felles innkjøpskoordinator i prosjektstilling for de fire institusjonene med oppdrag å bistå med innkjøpsfaglig kompetanse og rådgiving, inngå felles rammeavtaler mm. Utgiftene til stillingen over to år dekkes av SAK-midler så langt disse rekker, deretter skal utgiftene dekkes av de fire høyskolene med 25 prosent på hver. Spørsmål om eventuell permanent felles innkjøpsordning tas opp når prøveprosjektet er omme og evaluert.

Styringsparameter 6:

Utredning om felles FoU-administrasjon, «internasjonalt kontor», verksteder og samarbeid om vaktmester- og resepsjonstjenester gjennomført i 2013.

AHO har ikke tatt initiativ til nye SAK-samarbeid på administrativ side etter at KD initierte utredning av økonomiskadministrative fellesløsninger. Det er derfor ikke igangsatt utredning på disse feltene i 2013.

Dette er områder som må sees i sammenheng med AHOs tette samarbeid med KHiO.

2. 2 ANNEN RAPPORTERING

2.2.1 OPPFØLGING AV ETATSTYRINGSMØTET 2013

Det er rapportert om oppfølging av etatstyringsmøtet i innledningen, under punkt 1.10.

2.2.2 SAK

AHO har rapportert på SAK inn i den ordinære rapporteringen på sektormål, hovedsakelig under Delmål 4.4.1. Samarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo om designutdanning er konkretisert og avtalesfestet, det er arbeidet med profilering og med samordning av studietilbud, undervisning og bruk av verksteder. Samarbeidet med Universitetet i Tromsø har fungert meget godt faglig, økonomisk og administrativt det første året, men det tar tid å innarbeide et nytt studium i det internasjonale markedet og å sikre videre finansiering og studieplasser. Rekrutteringsarbeidet vil også fortsatt måtte ha sterkt fokus og kreve ressurser. En felles beskrivelse av risikostyring og internkontroll er utarbeidet i samarbeid mellom de fire høgskolene i Oslo-området. Følgende er rapportert på SAK andre steder i rapporten:

- 1.1.4 Om søkningen til studiet i landskapsarkitektur i Tromsø – (fokus på rekruttering må opprettholdes).
- 3.1.2 Utstilling i samarbeid med KHiO.
- 4.1.2 Strategiske midler til samarbeidet med KHiO og oppbygging av landskapsstudiet i Tromsø.
- 4.3.1. Arbeid med utvikling av internkontroll.

2.2.3 UNIVERSELL TILRETTELEGGING

AHO er leietaker hos Statsbygg. I 2013 har utleier ferdigstilt tilpasninger i bygget i henhold til kravene for universell utforming. I tillegg har AHO selv foretatt skilting innvendig i bygget. Utformingen av denne skiltingen er også tilpasset kravene til universell utforming.

2.2.4 STUDENTKAPASITET

Utfylt kartleggingsskjema fra DBH er vedlagt bakerst i Rapport og planer.

2.2.5 MIDLER TILDELT OVER KAP. 281

AHO har ikke blitt tildelt midler over kapittel 281 i 2013.

2.2.6 LIKESTILLING

Som det gjøres rede for i delmål 4.2.3 ba AHOs styre om at likestillingsutvalget skulle omarbeide handlingsplan for likestilling. Likestillingsutvalget vil arbeide videre med forslaget og det er målsetning om at en mer ambisiøs handlingsplan legges frem for styret i 2014.

Det er tatt utgangspunkt i UHRs veileder for likestillingslovens aktivitets- og redegjørelsesplikt, og rapportering er hovedsakelig bygget rundt tilpassinger av de anbefalte tabeller.

TABELL 1 og 2: KJØNNBALANSE OG LØNN

STILLING	ÅRSTALL	KJØNNBALANSE			GJENNOMSNITTLØNN		
		% MENN	% KVINNER	TOTALT ÅRSVERK	MENN	KVINNER	TOTALT
Professor	2013	78,4	21,6	22,7	77	76,5	76,9
	2012	78,6	27,6	21,4	76,5	74,9	75,9
Førsteamanuensis	2013	58,4	41,6	13,7	70,6	68,7	69,9
	2012	59,7	40,3	13,4	70,5	68	69,9
Stipendiat	2013	46,6	53,4	23,2	50,8	51,3	51
	2012	52	48	26,9	50,3	51,2	50,8
Universitetslektor	2013	57,9	42,1	14,3	62,9	62,3	62,6
	2012	68,7	31,3	9,6	61,8	63,2	62,3
Rådgiver	2013	38,5	61,5	13,5	57,8	58,1	58
	2012	27,3	72,7	11	55,3	55,6	55,5

STILLINGSGRUPPE	ÅRSTALL	KJØNNBALANSE		
		% MENN	% KVINNER	ANTALL
Instituttledere*	2013	50	50	4
	2012	25	75	4
Avdelingsledere	2013	20	80	5
	2012	20	80	5

* Avviker fra DBH, der det bare ligger 3 årsverk

TABELL 3: SØKERE OG TILSATTE

STILLINGSKATEGORI	UTLYSTE STILLINGER				TILSATTE UTEN UTLYSNING	
	ANTALL SØKERE		ANTALL NYTILSATTE		ANTALL TILSATTE	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Førstestillinger og høyere	16	56	1	5	-	-
Lærer og lektorstillinger	11	11	1	2	1	
Rekrutteringsstilling	44	74	3	2	-	-
Tekniske og administrative still.	155	55	7	1	-	-
Leder- og mellomlederstillinger	0	1	-	1	-	-

TABELL 4: MIDLERTIDIGHET

		MIDLERTIDIGE ÅRSVERK I ANTALL	MIDLERTIDIGE ÅRSVERK I %	% KVINNER	% MENN
Totalt i virksomheten	I år	64,5	47,7	53,3	46,7
	I fjor	62,4	48,6	44,2	55,8
Administrative stillinger totalt	I år	8,5	23,2	70,6	29,4
	I fjor	5,2	16,7	56,3	43,7
• Lederstillinger	I år	-	-		
	I fjor	-	-		
• Mellomlederstillinger	I år	2	25	50	50
	I fjor	2	25	50	50
• Saksbehandler /utrederstillinger	I år	6,5	25,4	76,9	23,1
	I fjor	3,2	15,8	60,3	39,7
Undervisnings- forskerstillinger totalt og	I år	54,8	60,6	51,8	48,2
	I fjor	55,3	62,6	42,9	57,1
• Professor	I år	4,3	18,9	23,3	76,7
	I fjor	3,3	15,4	30,7	69,3
• Førsteamanuensis	I år	3,3	24	81,8	18,2
	I fjor	4	29,9	60	40
Rekrutteringsstillinger totalt	I år	23,8	100,0	54,5	45,5
	I fjor	26,9	100	48	52
• Professor II	I år	1,8	47,4	38,9	61,1

2.2.7 STØRRE INVESTERINGSPROSJEKTER

AHO har i perioden etter flyttingen til Maridalsveien 29 økt antall studieplasser betydelig. I budsjettrevisjonen for 2009 fikk AHO tildelt 25 nye studieplasser. Disse ble videreført med 25 nye plasser i budsjettet for 2010, 2011 og 2012. Dette gjør det nødvendig for AHO å øke sine undervisningsarealer i form av studieplasser for studenter og flere grupperom for undervisning. Nåværende studenttall er ca. 700 og dette vil etter pålegg om utvidet opptak fra 2009 øke til ca. 760 studieplasser i 2014. Nåværende lokaler i Maridalsveien ble planlagt for 450 studenter. AHO har overtatt og leier nå sydflyen i Maridalsveien 29 fra Statsbygg. Arealene er foreløpig videre utleid til andre leietakere, men AHO har behov for å ta i bruk disse lokalene selv.

SAK-prosesser i samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo og Universitetet i Tromsø kan føre til ytterligere økte arealbehov i årene som kommer.

AHO har bedt om kr 500 000 i planleggingsutgifter for å klarlegge status og utvikle et prosjekt for rehabilitering av sydføløyen i Maridalsveien 29.

I perioden siden flyttingen i 2001 har AHO dekket alle husleieøkninger etter utvidelser og ombygginger uten endringer i basisbevilgningen fra Kunnskapsdepartementet.

AHO kan teknisk sett imidlertid ikke ta i bruk sydføløyen effektivt uten at det skjer betydelige investeringer, og derav påfølgende utgifter. Disse kan vanskelig dekkes innenfor institusjonens nåværende økonomiske rammer. AHO legger til grunn at disse investeringene må foretas av Statsbygg og finansieres gjennom økt husleie. AHO kalkulerer med at de skisserte investeringene vil gi en økning i AHOs husleie til Statsbygg på ca. 3,6- 4 mill kr pr år. Det understrekes at dette er et forløpig anslag og at endelig kostnad først vil være klar når prosjekteringen er avsluttet. Det forutsettes at de bygningsmessige investeringene i nåværende lokaler og rehabiliterte lokaler først gir husleieøkning fra 1. august 2015.

Etter ca 12 år i nåværende lokaler i Maridalsveien 29 begynner slitasje og ødeleggelser på inventar og møbler å bli betydelig. Fra juli 2013 tok AHO i bruk lokaler i vestfløyen, som frem til da har vært utleid til Asplan Viak. Her er nødvendige tilpasninger i lokalet blitt gjort og inventar og møbler er kjøpt inn. AHO har benyttet oppsparte fondsmidler til å få i stand lokalene i vestfløyen.

2.2.8 EIERSKAP I AKSJESKAP

AHO har ikke eierskap i aksjeselskaper.

2.2.9 SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

AHO har i 2013 arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser på flere nivåer. Det er laget en generell analyse for hele skolens virksomhet, det er utviklet en spesifikk for verkstedene og man har arbeidet med å revidere en ROS-analyse gjennomført med fokus på informasjonssikkerhet i 2009/2010. Dette er et kontinuerlig arbeid som vurderes fortløpende og som sees i sammenheng med vår beredskapsplan.

Det har i 2013 vært avholdt 2 brannøvelser og en beredskapsøvelse.

Beredskapsøvelsen involverte AHOs beredskapsorganisasjon, det vil si personer som har spesifikke funksjoner som er beskrevet i beredskapsplanen. Øvelsen tok utgangspunkt i ROS-analysene og danner grunnlag for revidering av beredskapsplan.

3.1 PLAN FOR VIRKSOMHETEN I 2014

SEKTORMÅL 1: UTDANNING

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

VIRKSOMHETSMÅL 1.1

AHO prioriterer dybde framfor faglig bredde. AHO skal utdanne mastergradskandidater som holder et høyt europeisk nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for regionale, nasjonale og globale arbeidsmarkeder.

DELMÅL 1.1.1: HØYT INTERNASJONALT OMDØMME

AHO skal videreutvikle sitt nasjonale omdømme som et fremragende lærested innenfor våre fag. AHO skal utvikle den internasjonale profilen på sine utdanninger og profilere nye relevante utdanningstilbud internasjonalt.

Styringsparameter 1:

Høy kvalitet skal dokumenteres ved at AHO hevder seg godt i fagevalueringer, i sammenligninger med andre internasjonale læresteder og gjennom internasjonale rangeringer.

Tiltak 1:

AHO viderefører i 2014 arbeidet fra "undervisningsåret" i 2013. Hovedfokus er her kvalitet i undervisningen. Resultater av arbeid med studieplaner, internasjonalisering, personalpolitikk og ressursbruk skal måles opp mot undervisningskvalitet.

Tiltak 2:

AHO vil i høyere grad enn tidligere kommunisere skolens studieplan, profil og kvaliteter for et internasjonalt marked. Dette skjer gjennom de årlige publikasjonene AHO-WORKS STUDIES og AHO-WORKS RESEARCH, gjennom skolens nettsider, etableringen av nyhetsbrev, i sosiale medier og gjennom relevante kanaler. I 2014 skal AHO etablere nye nettsider som legger til rette for tydeligere kommunikasjon med målgruppene våre; studenter, fagmiljø og omverden. Nettsiden skal ivareta kjernevirksomhetens behov: studier, forskning og formidling, og AHOs interne behov for informasjonsflyt og informasjonsdeling.

DELMÅL 1.1.2: HØY KVALITET I GRUNN- OG MASTERUTDANNINGER

AHO skal videreutvikle tydelig profilerte og faglig brede 3-årige grunnutdanninger med høy pedagogisk kvalitet. Programmene i grunnundervisningen skal gi grunnlag for frihet til spesialisering og eksperimentering i masterdelen av studiene.

AHO vil etablere tydeligere undervisningsprogrammer på masternivå og legge til rette for spesialisering.

AHO vil samtidig fortsatt opprettholde et bredt studietilbud der den enkelte student gjennom sine fagvalg velger sin individuelle spesialisering og sin fagprofil.

Styringsparameter 1:

Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene.

Tiltak 1:

Resultatet fra de internasjonale evalueringene av masterprogrammene i arkitektur og design skal i løpet av 2014 brukes i diskusjon og revidering av de siste (selvvalgte) 2/2,5 årene av masterprogrammene. Diskusjonen vil skje i regi av Undervisningsutvalget ved AHO og som separate diskusjoner innenfor arkitekturprogrammet og designprogrammet. Resultatene vil vise seg i studieplanene for 2014/2015 og videreføres i studieplanen for 2015/2016.

Tiltak 2:

Det ble i 2013 vedtatt ny studieplan for landskapsstudiet ved AHO (Oslo og Tromsø). Denne planen skal konkretiseres i studieplan 2014/2015 og settes ut i livet fra høsten 2014.

Tiltak 3:

De enkelte instituttene skal evaluere sin studieportefølje med sikte på tiltak som både sikrer kvalitet på programmet som helhet og kvaliteten på enkeltkurs. Rapportene skal behandles i Undervisningsutvalget.

Tiltak 4:

AHO styrker bemanning innenfor landskapsarkitektur for å videreutvikle og styrke masterutdanningen. Samarbeidet med Universitetet i Tromsø er sentralt i AHOs langsiktige strategi for å sikre studiekvalitet innen landskapsarkitektur.

Tiltak 5

Arbeidet med å videreutvikle spesialiseringer innen design og videreutvikle et bredere fagmiljø for å sikre kritisk masse videreføres. Samarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo er for AHO helt fundamentalt for å øke den kritiske massen som ligger til grunn for designstudiet.

Styringsparameter 2:

Akkreditering av masterprogrammet i landskapsarkitektur skal fornyes.

Tiltak 1:

Søknad om akkreditering leveres i løpet av våren 2014 for godkjenning av det internasjonale organet IFLA.

DELMÅL 1.1.3: SØKNING

AHO vil, for å sikre kvaliteten på studentene som tas inn, arbeide for å opprettholde den store søkningen til gjennomgående studier i arkitektur, øke antall søkere til gjennomgående studier i design og ha et særlig fokus på søkningen til masternivå i design og landskapsarkitektur.

Styringsparameter 1:

- Minimum 4 førstevalgssøkere per studieplass til designstudiet.
- Minimum 4 kvalifiserte søkere per studieplass til masterstudiet i landskapsarkitektur.
- 10 % økning i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering.
- Opprettholde søkning til arkitektstudiet på nivå med søkning i 2013.

Tiltak 1:

Det gjennomføres målrettede rekrutteringskampanjer for designstudiet og Master i landskapsarkitektur.

Tiltak 2:

Det utvikles en langsiktig plan for AHOs arbeid med rekruttering, basert på analyser av arbeidsmarked, AHOs markedsandel og komparative fortrinn.

Tiltak 3:

AHO lanserer en film om opptaksprøvene, for å forberede og motivere søkere til å levere hjemmeoppgave.

Tiltak 4:

AHO bruker nettsiden og tilgrensede flater til å formidle studieprogrammene; design, arkitektur og landskapsarkitektur. AHO lager visuelle fremstillinger av hvert av studiene i form av videoer.

Styringsparameter 2:

Studieprogrammene på masternivå skal tiltrekke seg fremragende internasjonale studenter som skal bidra til å øke studiekvaliteten ved AHO.

Tiltak 1:

AHO lager en strategi for internasjonal rekruttering herunder hvilke markeder som skal prioriteres. Arbeidet understøttes av engelskspråklige presentasjoner, videoer og aktiv bruk av egnede kommunikasjonskanaler.

Tiltak 2:

Rekruttering til masternivå skal i hovedsak rettes mot AHOs samarbeidsuniversiteter som faglig sett holder et fremragende nivå.

Tiltak 3:

Det skal satses spesielt på kvalitativ forbedring av internasjonal rekruttering til Master i design og Master i landskapsarkitektur.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.1:

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT	RESULTAT	AMBISJON
		2012	2013	2014
Antall førstevalgsøkere per studieplass	ARK	12,5	11,4	11,4
	IDE	3,6	3,1	4
Antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering		506	561	617*
Antall kvalifiserte søkere per studieplass Master i landskapsarkitektur	OSLO	4,45	7	4
	TSØ	-	3,1	4

*10 % økning i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave tilsier at antallet stiger til 617.

Risikovurderinger og tiltak for virksomhetsmål 1.1

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	For lav søkning til masterstudiene i landskapsarkitektur	Stor (3)	Middels(2)	Stor (6)	Profilering av studiet og økt satsing på rekrutteringstiltak i samarbeid med Universitetet i Tromsø.
2	For lav søkning til designstudiet	Stor (3)	Middels(2)	Stor(6)	Profilering av studiet og økt satsing på rekrutteringstiltak i samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo.

VIRKSOMHETSMÅL 1.2

AHO skal tilby et utmerket læringsmiljø som tar utgangspunkt i skolens spesielle forutsetninger: ressurssterk, faglig profilert, internasjonal, beliggenhet midt i Oslo og en fagkultur som krever høy ytelse.

DELMÅL 1.2.1: LÆRINGSMILJØ

AHO skal opprettholde et læringsmiljø som fremmer studentenes læringsutbytte best mulig. Høy faglig kvalitet og godt læringsmiljø er AHOs viktigste konkurransefortrinn for rekruttering av studenter. AHO skal sikre gode bibliotek-, verksted- og IKT-tjenester og samarbeide om fellesløsninger, både nasjonalt og med enkeltinstitusjoner. AHO vil fortsatt tilstrebe å ligge teknologisk i forkant.

Styringsparameter 1:

AHO skal sikre utviklingen av gode bibliotek-, IKT- og verkstedtjenester som er godt integrert med undervisningen. Dette skal gjenspeiles i gode tilbakemeldinger i læringsmiljøundersøkelsen.

Tiltak 1:

Arbeidet med å videreutvikle verkstedfunksjonen videreføres i 2014.

Tiltak 2:

AHO anskaffer et nytt studiekatalogsystem som skal være et enkelt verktøy for kursansvarlige og støttefunksjoner. Systemet skal synliggjøre krav til verksted, bibliotek/kurslitteratur og IKT.

Tiltak 3:

AHO skal tilrettelegge for enkel og standardisert fjernpålogging for å sikre tilgang til digitale ressurser.

Tiltak 4:

Biblioteket skal teste ut brukerstyrt akkvisisjon av e-bøker.

Styringsparameter 2:

Det skal i løpet av 2014 foreligge konkrete planer for bruk og kostnadsoverslag for rehabilitering av sydflyen i Maridalsveien 29.

Tiltak:

AHO finansierer et forprosjekt for rehabilitering av sydflyen.

Risikovurderinger og tiltak for virksomhetsmål 1.2

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Manglende tegnesalskapasitet og stort press på undervisningsrom p.g.a. økende antall studenter.	Stor(3)	Middels (2) Økende gjennom de neste årene.	Stor (6)	Rehabilitering av sydføløyen i Maridalsveien 29. Avklare finansiering.

VIRKSOMHETSMÅL 1.3

Undervisnings- og vurderingsformene skal ta utgangspunkt i skolens spesielle forutsetninger, sikre faglig innhold på et høyt internasjonalt nivå og føre til høy gjennomstrømming av studenter.

DELMÅL 1.3: STUDIEPOENGPRODUKSJON

AHO skal opprettholde studiepoengproduksjon pr. egenfinansiert student på det høye nivået denne produksjonen har i dag.

Styringsparameter 1:

- Produksjon pr. egenfinansiert student skal overstige 50 studiepoeng
- Minst 90 % samsvar mellom planlagte og avlagte studiepoeng

Tiltak 1:

AHO skal styrke system for kvalitetssikring av kurs i siste del av studiet.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.3:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT		AMBISJON
	2012	2013	2014
Gjennomføring i forhold til utdanningsplan	95,8	95,5	Minimum 90 %
Studiepoeng pr. student	50,1	49,1	Minimum 50 poeng

Risikovurderinger og tiltak for virksomhetsmål 1.3:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	For svak oppfølging av de enkelte kandidatene gjennom masterkursene.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Styrke kvalitetssikring av master-undervisningen, spesielt i arkitektur. Oppfølging av evalueringene (Delmål 1.1) skal sikre undervisningskvalitet.

VIRKSOMHETSMÅL 1.4

AHO skal ha et utstrakt internasjonalt og nasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet. AHO skal være selektiv i valg av internasjonale samarbeidspartnere og prioritere nettverk og samarbeidsinstitusjoner som bygger opp om AHOs profil og strategi.

DELMÅL 1.4.1: INSTITUSJONSAVTALER

AHO skal styrke og kvalitetssikre sin portefølje av internasjonale institusjonsavtaler.

Styringsparameter 1:

AHO skal i løpet av handlingsplanperioden frem til 2015 utvikle:

- Nye internasjonale avtaler innenfor designfeltet.
- Nye avtaler innenfor landskapsfeltet, spesielt med nordlige samarbeidspartnere. Dette ses i sammenheng med samarbeidet mellom UiT og AHO.
- Styrking av avtalene til kinesiske institusjoner både innenfor arkitektur og landskapsarkitektur
- Styrking av allerede etablerte internasjonale samarbeid gjennom OCCAS.
- Etablering av nye internasjonale samarbeidsavtaler i forbindelse med satsingen på bygningsvern.
- Forsker- og studentutveksling med institusjoner i Nord-Amerika.
- Videreføring av universitetssamarbeidet i Øst-Afrika.
- Vurdering av nye mulige samarbeidsinstitusjoner i Sørøst-Asia og i Sør-Amerika.

DELMÅL 1.4.2: STUDENTUTVEKSLING

Utteksling gjennom gjensidige avtaler med sterke utenlandske institusjoner skal være et attraktivt tilbud til AHO-studenter på masternivå. AHO skal søke å oppnå balanse mellom innreisende og utreisende utvekslingsstudenter.

Styringsparameter 1:

Minimum 25 % av masterstudentene skal gjennomføre lengre opphold ved utenlandske læresteder i løpet av studiet. Måltall for utreisende studenter per år er 40. Rammen settes til 45 innreisende studenter til enhver tid.

DELMÅL 1.4.3 SAMARBEID MELLOM ARKITEKTUR- OG DESIGNUTDANNINGER I NORGE (SAK)

AHO vil tydeliggjøre sin profil i forhold til andre norske utdanninger innenfor våre fagfelt og utvikle konkrete utdanningssamarbeid der dette er fordelaktig og operasjonelt.

AHO skal opprettholde en prioritering av faglig dybde fremfor faglig bredde, men vil utvide studieporteføljen der dette kan bidra til å styrke AHOs faglige profil og sikre en god utnyttelse av ressurser.

Styringsparameter 1:

Som del av utvikling av et langsiktig samarbeid vil AHO og Kunsthøgskolen i Oslo utforme konkrete planer for felles studieprogrammer innen design og interiørarkitektur, med ambisjon om oppstart i 2015. Andre felles programmer (scenografi) skal utvikles innenfor en noe lengre tidshorison.

Tiltak 1:

Arbeidet med studieplansamarbeid med KHiO intensiveres og konkretiseres.

Tiltak 2:

Konkret samarbeid om undervisningsressurser (eksempelvis verksted- og IT-ressurser) og felles strategi for rekruttering av kjernekompetanse som tegnelærer og designhistorikere.

Tiltak 3:

Undervisningsplaner koordineres mellom designutdanningene ved de to institusjonene, slik at det er mulig å legge inn bolker med felles undervisning eller workshop.

Styringsparameter 2:

Det etableres et masterstudium og et forskningsmiljø (Tromsø Academy for Landscape and Territorial Studies) i landskapsarkitektur i Tromsø i samarbeid mellom AHO og UiT.

Tiltak 1:

AHO skal i løpet av 2014 i samarbeid med UiT ha klarlagt endelig studieplan samt finansiering av felles masterstudium i Tromsø med oppstart i 2015. Tiltaket forutsetter 20 nye studieplasser i 2015 og 20 nye studieplasser i 2016 bevilget av Kunnskapsdepartementet.

Tiltak 2:

Pilotklasse 2 som fører til Master i landskapsarkitektur vil bli tatt opp høsten 2014. Nye studenter vil bli tatt opp med forbehold om at andre år kan måtte gjennomføres i Oslo dersom det ikke blir bevilget nye studieplasser til masterstudium i Tromsø i 2015.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.4:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT		RESULTAT		AMBISJON
	2012		2013		2014
Andel uteksaminerte studenter som har vært på utveksling i løpet av studiet	27 %		25 %		25 %
Antall utreisende studenter per år	42		39		40
	vår	høst	vår	høst	
Antall innreisende studenter til enhver tid	40	50	42	48	45

Risikofaktorer og tiltak under virksomhetsmål 1.4

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Manglende finansiering av landskapsarkitektur-samarbeidet i Tromsø.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Aktivt arbeid for å lykkes med å etablere et felles masterløp. Sikre "kritisk masse" av studenter.

VIRKSOMHETSMÅL 1.5

AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet som både bygger på skolens akademiske tradisjon og skolens praksisforankring

DELMÅL 1.5.1: DOKTORGRADSPROGRAMMET: DIMENSJONERING OG KVALITET

Forskerutdanningen ved AHO er restrukturert og har fått ny ledelse. Programmet skal videreutvikles både innenfor tradisjonell, akademisk forskning, så vel som for "Research by Design" og praksisbasert forskning.

AHO ble i 2013 opptatt i stipendprogrammet for kunstnerisk utvikling. AHO skal i 2014 få på plass en strategi for hvordan programmet vil komplettere AHOs eksisterende doktorgradsutdanning og KU-arbeidet ved AHO.

Styringsparameter 1:

AHOs doktorgradsutdanning skal ha dokumentert god kvalitet.

Tiltak 1:

AHO skal i 2014 starte forberedelsen av en evaluering av doktorgradsprogrammet som del av en større og ekstern forskningsevaluering.

Tiltak 2:

AHO arbeider systematisk for å sikre en god kvalitet, blant annet gjennom midtveisevaluering og skolering av veiledere.

Tiltak 3:

Retningslinjene for doktorgradsutdanningen gjennomgås og revideres i både norsk og engelsk versjon.

Styringsparameter 2:

AHOs doktorgradsprogram skal dimensjoneres for 40 – 50 doktorgradsstudenter. Minimum 10 av disse skal være finansiert av eksterne FoU-prosjekter.

Tiltak 1:

Opptak til forskerutdanningen skal i hovedsak skje i henhold til AHOs forskningsprioriteringer, slik at avhandlingene speiler skolens satsingsområder og veiledningskompetanse. Kandidater som ikke samsvarer med forskningsprioriteringene kan tas opp ut fra en samlet vurdering om kvalitet på kandidaten, veiledningskompetanse og veiledningsinteresse ved AHO, og strategier for AHOs institusjonssamarbeid.

Styringsparameter 3:

AHO skal få minimum to stipendiater på det kunstneriske utviklingsprogrammet i løpet av de neste tre årene.

Tiltak 1:

AHOs forskningsstrategi (2015) skal inkludere prioriteringer innen kunstnerisk utviklingsarbeid.

Tiltak 2:

Interne prosedyrer for håndtering av stipendprogrammet skal på plass og formidles internt ved skolen og i relevante miljøer.

DELMÅL 1.5.2 NASJONALT OG INTERNASJONALT FORSKNINGSSAMARBEID

AHOs forskerutdanning skal stimulere til nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid i stipendiatperioden. AHO prioriterer å utvikle sin egen forskerutdanning i nettverk med andre nasjonale og internasjonale institusjoner.

Styringsparameter 1:

Alle stipendiater skal i løpet av sin stipendiattid gjennomføre opphold ved andre akademiske institusjoner.

Tiltak 1:

Arbeidsplaner for doktorgradsarbeid skal inneholde planer for utenlandsopphold eller opphold ved andre akademiske institusjoner i Norge.

DELMÅL 1.5.3 GJENNOMSTRØMNING I DOKTORGRADSPROGRAMMET.

Styringsparameter 1:

- AHO skal i snitt målt over en treårsperiode uteksaminere minst 8 kandidater i året.
- AHOs resultatmål er ingen avbrutte doktorgrader etter første år blant kandidater med stipendfinansiering fra AHO.
- 75 % av doktorgradskandidatene skal ha disputert 6 år etter opptak til programmet.

Tiltak 1:

Opptaksfase: Høye krav til individuell kompetanse, motivasjon, utviklingsmuligheter i prosjektbeskrivelse og gjennomføringsevne hos kandidatene.

Tiltak 2:

Intensivering av tiltak for styrking av veiledning og utvikling av praktisk/pedagogisk veiledningskompetanse.

Tiltak 3:

AHO viderefører ordningen med progresjonsseminar og "reader", og styrker oppfølgingen av progresjonsseminar.

Tiltak 4:

Det utarbeides en egen tiltaksplan for stipendiatgruppen etter arbeidsmiljøundersøkelsen som ble gjennomført i 2013.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.5

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT 2010-2012	RESULTAT 2011-2013	AMBISJON 2013-2015
Antall disputaser i snitt	4,7	4,3	8
Avbrutte doktorgradsavtaler	2	2	1
Gjennomstrømning: netto årsverk på doktorgradsutdanningen	3,87		5

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT	RESULTAT	AMBISJON
	2011	2012	2014*
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp 6 år tidligere	4 (av 16)	3 (av 15)	10 (av 16)

* Det var ikke opptak til doktorgradsprogrammet ved AHO i 2007 (og altså intet å føre i denne kolonnen for 2013), men i 2008 ble det tatt opp 16 kandidater. 5 av disse har allerede disputert.

Risikovurderinger og tiltak for virksomhetsmål 1.5:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Gjennomstrømming	Middels (2)	Stor (3)	Stor (6)	Styrket oppfølging av kandidatene Tiltak for å styrke veilederkompetanse
2	For lav kvalitet på avhandlingene ved innlevering	Stor (3)	Middels(2)	Stor(6)	Gjennomgang av retningslinjer Midtveispresentasjon

SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

VIRKSOMHETSMÅL 2.1

AHO skal være et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt

AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

De fremste forskere og forskergrupper ved AHO skal holde europeisk toppnivå innenfor sine fagområder.

DELMÅL 2.1.1: FORSKNING I INTERNASJONAL FRONT

Forskning i internasjonal front skal prioriteres, understøttes av strategiske investeringer og samarbeid om forskningsinfrastruktur. AHO skal videreføre arbeidet med å bygge velfungerende fagmiljøer innenfor prioriterte faglige satsingsområder.

Styringsparameter 1:

Forskningen ved AHO skal ha en tydelig og sterk profil.

Tiltak 1:

AHO skal i løpet av 2014 legge til rette for en evaluering av forskningsaktiviteten ved skolen. Evalueringen skal følges opp av en revidert forskningsstrategi (2015).

Tiltak 2:

Forskningsutvalget (FU) omdannes til et strategisk orientert utvalg. FU vil være forum for arbeidet med utforming av AHOs forskningsstrategi.

Tiltak 3:

Institutt for design skal utnytte det forskningsmessige potensialet for designforskning innen det maritime feltet og helsesektoren. Dette innebærer konsentrasjon av instituttets ressurser om forskning innenfor interaksjonsdesign og tjenstedesign.

Tiltak 4:

Institutt for arkitektur ivaretar en lang tradisjon innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid og planer for KU inkluderes i den nye forskningsstrategien og kobles også mot stipendprogrammet i KU.

Forskningen ved Institutt for arkitektur er konsentrert rundt tre hovedområder: Tektonikk, Boliger og Datadrevet design. De to første er i gang med ekstern finansierte satsinger men det siste er under oppbygging. Satsingen kobles sterkt til undervisningen.

Tiltak 5:

Institutt for form, teori og historie viderefører arbeidet i OCCAS. Instituttet skal gjennomføre en satsing innen restaureringsfaget og øke utdannings- og forskningsaktivitetene innen dette feltet.

Tiltak 6:

Institutt for urbanisme og landskap fortsetter det strategiske arbeidet knyttet til å utvikle en revidert profil for sitt forskningsarbeid.

DELMÅL 2.1.2: INTERNASJONALT FORSKNINGSSAMARBEID

AHO skal styrke forskningssamarbeidet med internasjonalt anerkjente institusjoner og forskningsnettverk.

Styringsparameter 1:

AHO skal i løpet av de neste tre årene få forskningsfinansiering fra EU-programmet Horisont 2020.

Tiltak 1:

AHO skal målrettet søke partnerskap for å posisjonere seg for EU-finansiering.

Tiltak 2:

AHO skal videreutvikle sin forskningsadministrative profesjonalitet og kompetanse for å understøtte målsetningen. Dette vil kreve et tett samarbeid med prosjektleder fra søknad, gjennom prosjektets løp og frem til avslutning. AHO vil søke forskningsadministrativt samarbeid.

Styringsparameter 2:

AHOs internasjonale forskningsprofil skal være styrket i løpet av 2014. Dette skal dokumenteres i avtaler, forskningsprosjekter og felles publisering.

Tiltak 1:

AHO skal inkludere internasjonale partnere i alle NFR-søknader. Kostnadene ved dette skal budsjetteres i søknaden.

DELMÅL 2.1.3: EKSTERNT FINANSIERT FORSKNING

AHO skal som et minimum opprettholde omfanget av eksternt finansiert forskning. AHO har de siste årene ligget over gjennomsnittet for de vitenskapelige høyskolene når det gjelder forskningsfinansiering pr. vitenskapelig tilsatt.

Styringsparameter 1:

- AHO skal opprettholde omfanget av NFR-finansiert FoU-virksomhet og igangsette minimum to nye NFR-finansierte prosjekter.
- AHO skal i 2014 være partner i minst to søknader om EU-prosjekter.
- AHO skal utvikle minst to nye FoU-prosjekter i samarbeid med næringslivet.

Tiltak 1:

Forskningssentrene skal gis oppgaven som «inspirator, drivkraft og kvalitetssikrer» for å sikre faglig kvalitet i forskningssøknader.

Tiltak 2:

Satsing innenfor tjenestedesign skal føre til nye eksterntfinansierte forsknings- og utviklingsprosjekter fra 2014.

Tiltak 3:

Boligsatsingen ved Institutt for arkitektur (2 x 50 % professorater og et eksterntfinansiert forskningsprofessorat) skal føre til minimum ett nytt bidragsfinansiert prosjekt innen utgangen av 2015.

Tiltak 4:

Restaureringssatsingen ved Institutt for form, teori og historie skal føre til eksternt finansiert forskning eller utviklingsprosjekter innen utgangen av 2015.

Tiltak 5:

Revidert strategi for forskningssatsing på Institutt for urbanisme og landskap skal føre til ny forskningsfinansiering i 2014 og internasjonal forskningsfinansiering i 2015.

Kvantitative styringsparameter under delmål 2.1.3

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT		AMBISJON
	2012	2013	2014
Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) inkl midler fra NFR	13 722	14 018	Opprettholde omfanget
Igangsetting av nye NFR-prosjekt	2	2	Minimum 2

DELMÅL 2.1.4: PUBLISERING OG ANNEN DOKUMENTASJON AV FOU-RESULTATER

AHO skal fortsette økningen i publisering og vise flere resultater av systematisk kunstnerisk utviklingsarbeid. AHO deltok i 2013 i et utredningsarbeid i regi av Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU). Arbeidet ga innspill til Cristin for å bedre registreringsmulighetene for resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid. AHO imøteser implementeringen av dette i Cristin.

Styringsparameter 1:

Resultatmål for publisering – 150 publiseringspoeng, målt over en treårsperiode (2013 – 2015).

Tiltak 1:

AHO skal utvikle en tydeligere personalpolitikk som utnytter spisskompetansen i forskning som finnes i deler av staben, men som også bidrar til å få flere vitenskapelig tilsatte til å gjennomføre systematisk faglig utviklingsarbeid.

Tiltak 2:

Personaloppfølgingen på instituttnivå skal styrkes ved bedre lederopplæring og ved å sikre bedre administrativ støtte for personaloppfølging.

Tiltak 3:

AHO fortsetter arbeidet med å gjennomgå alle førstestillinger for å vurdere FoU/KU-resultater. Det vil utvikles nye rutiner for tildeling av forskningstid. Utsatt fra 2013.

Styringsparameter 2:

AHO skal definere og videreutvikle kunstnerisk utviklingsarbeid innenfor våre fagfelt.

Tiltak 1:

AHO vil videreføre bokserien AHO WORKS, med den andre boken i RESEARCH-serien for å dokumentere AHOs virksomhet innen forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid på en mer utfyllende måte.

DELMÅL 2.1.5 UTENLANDSKE FORSKERE

AHO skal ha rammebetingelser for forskning og en rekrutteringspolitikk for professor II og gjestelærere/gjesteforskere som bidrar til å gjøre skolen til en attraktiv arbeidsplass for internasjonalt fremragende forskere og arkitekter/designere.

Styringsparameter 1:

- Alle institutter skal kunne vise til minimum 2 utenlandske gjesteforskere/gjestelærere årlig.
- Alle institutter skal ha professor II-stillinger som tilfører topp internasjonal kompetanse til AHO.

Tiltak 1:

AHO skal profileres som et attraktivt forskningsmiljø overfor utenlandske forskere.

Tiltak 2:

AHO skal tilby konkurransedyktige arbeidsbetingelser for forskere.

DELMÅL 2.1.6: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Sentrale deler av kunnskapsproduksjonen ved AHO har et designbasert fokus der ny kunnskap blir utviklet gjennom systematisk og utforskende prosjektering og fagkritikk. AHO vil styrke relevansen i FoU-arbeidet ved å bedre forbindelsen mellom studioundervisningen, teoretiske grunnkurs og andre teoretiske fag og FoU-arbeidet. Dette er spesielt viktig innenfor praksisbasert forskning og "Research by design". Masterutdanningene skal både ha preg av forskningsbasert undervisning og undervisningsbasert forskning.

Styringsparameter 1:

Minimum 50 % av studiekursene i masterundervisningen skal med bakgrunn i studieplanene 2014/2015 drive utviklingsarbeid med tydelig og formalisert FoU-tilknytning.

Tiltak 1:

Alle forskningssentra skal tilby FoU-orienterte kurs og klargjøre sammenhengen til AHOs FoU-arbeid i studieplanen.

Tiltak 2:

Undervisningsaktiviteter knyttes til forskningsprosjekter allerede fra planleggingsfasen.

Tiltak 3:

AHOs satsinger, som innenfor boligfeltet og restaurering, er integrerte satsinger som skal utvikles i samspill mellom utdanning og forskning.

Kvantitative styringsparameter under sektormål 2:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT	AMBISJON
	2011-2013	2013-2015
Publikasjonspoeng i forrige og neste treårsperioden	118	150
Snitt over 3 år	39	50

Risikovurdering og tiltak under sektormål 2:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Håndtering av forskningstid som fører til for liten og kvalitetsmessig for lav FoU-produksjon.	Stor (3)	Stor (3)	Meget stor (9)	Revisjon av retningslinjer. Styrking av HR-arbeid på instituttnivå.
2	For svakt administrativt initiativ til oppfølging av internasjonal forskningssatsing og forskningsprosjekter.	Stor (3)	Middels (3)	Stor (6)	Intern kompetanseheving. Etablering av SAK-samarbeid om internasjonal forskningsadministrativ kompetanse.
3	Svak økonomisk styring av FoU-prosjekter som gir for liten grad av forutsigbarhet.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Styrking av prosjektlederrollen. Styrking av samarbeidet mellom FoU-administrasjon og økonomiadm.

SEKTORMÅL 3: FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAK

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

VIRKSOMHETSMÅL 3.1

AHO skal gjennom formidling og fagkritikk bidra til at forskningsbasert kunnskap innenfor våre fag anvendes for å løse de store samfunnsutfordringene vi står foran. Dette forutsetter at vurderinger om relevans får stor betydning for forskningsprioriteringer. AHO påtar seg et spesielt ansvar for å utvikle fagkritikken.

DELMÅL 3.1.1: FAGKRITIKK

Styringsparameter 1:

Alle institutter skal kunne dokumentere tiltak og resultater innenfor fagkritikk i løpet av 2014.

Tiltak 1:

Boligforskningsmiljøet skal være en tydelig fagkritisk aktør. Som uavhengig aktør skal AHO tilby en arena for eksperimentering, utvikling av nye boligtypologier, diskusjon av forholdet mellom bolig og livsform, og ivaretagelse av arkitektonisk kvalitet innenfor produksjonstekniske og økonomiske rammebetingelser.

Tiltak 2:

Den nye satsingen på arkitekturvern/restaurering skal styrke AHO som en sentral aktør i fagkritikken på dette feltet.

Tiltak 3:

Institutt for urbanisme og landskap skal spesielt kunne dokumentere deltagelse i fagdiskusjonen om norsk og internasjonal byutvikling.

DELMÅL 3.1.2: FORMIDLING TIL SAMFUNNET OG ALLMENNHETEN

AHO skal videreutvikle den faglige formidlingen til samfunnet og allmennheten og styrke sin rolle som kulturforvalter og kulturformidler.

Styringsparameter 1:

AHO skal drive aktiv forskningsformidling og være en aktør i samfunnsdebatten innen våre fagfelt.

Tiltak 1:

AHO skal, i samarbeid med andre aktører, arrangere og dokumentere deltakelse i ulike typer formidlingsaktiviteter.

Tiltak 2:

Informasjonsavdelingen skal bidra aktivt til formidlingen av AHOs forskningsresultater og resultater av kunstnerisk utviklingsvirksomhet.

DELMÅL 3.1.3: ÅPEN TILGANG

Fram mot 2020 skal åpen tilgang til forskningsresultater vektlegges.

Styringsparameter 1:

Andelen av AHOs vitenskapelig publikasjoner som er åpent tilgjengelig skal øke, enten i publiseringskanaler med åpen tilgang eller gjennom AHOs vitenarkiv ADORA (Architecture and Design Open Research Archive).

Tiltak 1:

AHO vil stimulere til økt åpen tilgang til forskningsresultater gjennom informasjon om seriøse Open Accesstidsskrifter og mulighetene til egenarkivering i ADORA.

Tiltak 2:

AHO vurderer alle vitenskapelige artikler konkret i forhold til forlagenes policy og ber ev. om tillatelse til egenarkivering.

Tiltak 3:

AHO fortsetter arbeidet med å publisere Ph.d.-avhandlinger i ADORA, med fokus på informasjon og avtaler med doktorgradsstudenter på et tidlig stadium og gjennom progresjonsseminarene

DELMÅL 3.1.4 INTERNASJONAL PROFILERING OG FORMIDLING

AHO skal videreutvikles som en internasjonal merkevare. Internasjonalt orientert forskningsformidling skal styrkes. AHO skal være aktive og synlige i internasjonal fagkritikk innen våre fagområder.

Styringsparameter 1:

Kjennskap til AHO som fremragende lærested og forskningssenter skal styrkes internasjonalt.

Tiltak 1:

Profileringsprosjektet som gjennomføres i samarbeid med Kunsthøgskolen har internasjonal profilering som ett av hovedmålene.

Tiltak 2:

Plan for internasjonal profilering vil være en del av AHOs nye kommunikasjonsplan, kvalitative mål og tiltak skal konkretiseres. Videreføres fra 2013.

Tiltak 3:

AHO vil i 2014 omstrukturere sine nettsider og tilgrensende kommunikasjonskanaler.

VIRKSOMHETSMÅL 3.2

AHO skal gjennom utdanning og forskning innenfor sine kjernefag arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design både være en innovativ kraft i samfunns- og næringsutvikling og en kritisk evaluerende røst i endringsprosessene.

DELMÅL 3.2.1: FLEKSIBEL UTDANNING

AHO skal tilby fleksibel utdanning. AHO skal utvikle og formidle kunnskap som kan anvendes og videreutvikles i profesjonell praksis.

Styringsparameter 1:

AHO skal tilby attraktiv og relevant fleksibel utdanning innen våre fagfelt.

Tiltak 1:

AHO skal videreutvikle og fornye etterutdanningsprogrammene i arkitekturvern og urbanisme.

Tiltak 2:

AHO skal utvikle et mastergradsprogram innen restaurering.

Tiltak 3:

Innenfor arkitektur er diskusjonen om felles etterutdanningssamarbeid mellom NAL, Arkitektbedriftene, NTNU og AHO tatt opp igjen i 2013. AHO støtter opp om dette arbeidet og arbeider for at en ny etterutdanningsorganisasjon blir etablert i løpet av 2014.

Tiltak 4:

Det skal i løpet av 2014/2015 etableres avtaler om etterutdanning innenfor interaksjonsdesign og tjenstedesign/servicedesign med eksterne bedrifter eller på et åpent etterutdanningsmarked.

DELMÅL 3.2.2: INNOVASJON OG KOMMERSIALISERING

Deler av AHOs kunnskapsutvikling skal ha innovativ innretning og sikte mot kommersialisering. To av AHOs forskningssentra skal ha en tydelig innovasjonsretning: Senter for designforskning (DR) og forskningssenteret ved Institutt for arkitektur: RCAT.

Styringsparameter 1:

AHO skal videreføre innovasjonsinnretningen i FoU-arbeidet.

Tiltak 1:

Etablering av "Advanced Computational Design Laboratory" ved RCAT som skal arbeide med forholdet mellom dataassistert design, romlige og materielle aspekter, ytelse og lokalitet og som vil bidra til innovasjon innen arbeidsmetoder og dataverktøy.

Tiltak 2:

Etablering av en nasjonal innovasjonskonferanse innen e-navigasjon i samarbeid med ledende maritime industrimiljøer, forskning, myndigheter og politisk ledelse.

Tiltak 3:

Utvikle 'executive training' innenfor feltet tjenstedesign gjennom et Service Design Academy.

DELMÅL 3.2.3: SAMARBEID MED SAMFUNNS- OG ARBEIDSLIV

AHO skal styrke sin næringslivskontakt i FoU-arbeidet. AHO skal videreutvikle sine samfunnskontakter gjennom bevisst bruk av sine Råd for samfunn og arbeidsliv (RSA).

Styringsparameter 1:

AHO skal videreutvikle sin næringslivskontakt, noe som innebærer:

- Samarbeidet med Ulsteingruppen innenfor maritim sektor skal videreutvikles og det skal dokumenteres nye FoU-prosjekter innen feltet.
- Satsing innenfor tjenstedesign skal videreføres som del av SFI innen servicedesign.
- AHO skal ta opp en ny nærings-Ph.d. i 2014 og i løpet av en femårsperiode ta opp 2-3 nærings-/og offentlige Ph.d.er.
- AHO skal viderutvikle næringsfinansierte professor II-stillinger.

Tiltak 1:

AHO utvider sitt Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) med et institutt-RSA knyttet til satsingen innen restaurering.

Tiltak 2:

AHO er deltaker i to SFI-søknader med mange partnere, den ene på feltet helse (Center for Connected Care) og den andre på turismefeltet (Center for Experience Innovation).

Tiltak 3:

AHO skal arbeide aktivt overfor næringsaktører som er aktuelle for å finansiere professor II-stillinger og næringsPh.d..

Tiltak 4:

Ocean Industries Concept Lab (OICL) skal øke prosjektporteføljen med 2 nye innovasjonsprosjekter.

Tiltak 5:

Intensivere innovasjonssamarbeid med DnB, Telenor, Posten, Storebrand og Tryg gjennom AHOs deltagelse i Centre for Service Innovation (CSI)

DELMÅL 3.2.4: INNTEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET

AHO skal sikre sin handlefrihet gjennom økte inntekter fra eksternfinansierte oppdrag og forskningsaktivitet.

Styringsparameter 1:

Bidragsfinansiert virksomhet skal utgjøre 3 mill kr i 2014.

Styringsparameter 2:

I tillegg til bidragsfinansiert virksomhet skal AHO i 2014 øke oppdragsinntektene til 1,5 mill kr. Dette skal bidra med kr 250 000 i økt virksomhetskapskapital.

Kvantitative styringsparameter under sektormål 3:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJON
	2011	2012	2013	2014
ANDEL INNTEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA) UTENOM EU OG NFR	4 949	5 251	2 669	3 000
ANDEL INNTEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA) INKLUDERT MIDLER FRA NFR	15 333	13 722	14 918	16 000

SEKTORMÅL 4: FORVALTNING

Universiteter og høyskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle

VIRKSOMHETSMÅL 4.1

AHO skal forvalte sine samlede ressurser effektivt og offensivt, slik at kjerneaktiviteten prioriteres, strategiske valg følges opp og de faglige målene nås.

DELMÅL 4.1.1: FAGLIG LEDELSE

AHO skal utvikle sine ledelsesfunksjoner og sikre tydelige roller, klar ansvarsfordeling og transparens i alle deler av organisasjonen.

Styringsparameter 1:

AHO skal ha fokus på å videreutvikle og styrke instituttledelsen. Ledelsen på alle nivå skal sikres en bedre administrativ støtte.

Tiltak 1:

Videreføring av kompetanseheving for instituttledere.

Tiltak 2:

Det vil gjøres en gjennomgang og klargjøring av myndighetsområder for instituttledere og administrativ støtte til instituttene.

Tiltak 3:

Med ny kompetanse i arkivfunksjonen og et nytt arkivsystem skal saksflyt og gjenfinning styrkes. Det vil arbeides med interne rutiner for saksflyt.

Tiltak 4

AHO skal legge spesiell vekt på å utvikle instituttenes evne til økonomisk prioritering, budsjettering og økonomistyring.

DELMÅL 4.1.2: EVNE TIL LANGTIDSPLANLEGGING

AHO skal bygge opp en strategisk orientert økonomiforvaltning og personalforvaltning som har evne til langtidsplanlegging, kritisk gjennomgang av intern ressursbruk og løpende budsjettoppfølging.

Ressurser skal fordeles internt på grunnlag av vurderinger av kvalitet, relevans og behov. Ekstern inntjening skal i all hovedsak brukes til å videreutvikle det aktuelle fagfeltet/fagmiljøet.

Styringsparameter 1:

AHO skal ha evne til langsiktig økonomisk planlegging, noe som gir seg utslag i langsiktige bemanningsplaner, investeringsplaner og revidert budsjettmodell.

Tiltak 1:

AHO legger opp til grundige prosesser rundt videreutvikling av den interne budsjettmodellen.

Tiltak 2:

AHO viderefører tiltak for å sikre økonomistyring på instituttene.

Tiltak 3:

Arbeidet med langsiktige bemanningsplaner og investeringsplaner videreføres.

VIRKSOMHETSMÅL 4.2

AHO stiller høye krav til studenter og ansatte og skal legge til rette for en kunnskapsorganisasjon med et meget godt arbeids- og læringsmiljø. Som arbeidsplass skal AHO preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

DELMÅL 4.2.1: PERSONALPOLITIKK

AHO skal ha en personalpolitikk som understøtter AHOs målsetninger om utdannings- og forskningskvalitet. Personalpolitikken skal ivareta alle grupper ansatte og sikre gode muligheter for profesjonelt og faglig utvikling og kompetanseheving for medarbeidere.

AHO gjennomførte i 2013 en arbeidsmiljøundersøkelse som viste et generelt godt arbeidsmiljø, men at det er enkelte felter som kan videreutvikles og forbedres.

Styringsparameter 1:

AHO skal ha et godt arbeids- og læringsmiljø for alle grupper ansatte og studenter.

Tiltak 1:

AHO gjennomførte i 2013 en arbeidsmiljøundersøkelse som viste et generelt godt arbeidsmiljø, men at det er enkelte felter som kan videreutvikles og forbedres. Det skal lages en oppfølgingsplan i kjølvannet av undersøkelsen.

Tiltak 2:

Arbeidsmiljøet for stipendiatgruppen vil bli fulgt opp spesielt, med videre undersøkelser og tiltaksplan.

Tiltak 3:

AHO skal legge planer for en egen arbeidsmiljøkartlegging for timelærere, med tanke på om disse bør ha en egen oppfølgingsplan.

Styringsparameter 2:

AHO skal styrke personaloppfølgingen i hele organisasjonen.

Tiltak 1:

Det vil bli gitt lederopplæring knyttet til personaloppfølging til instituttlederne.

Tiltak 2:

Det nedsettes et eget prosjekt som gjennomgår personaloppfølging ved instituttene og den administrative støtten knyttet til dette.

Tiltak 3:

Alle ansatte skal ha minimum en personalsamtale med sin overordnede i løpet av 2014.

Styringsparameter 3:

AHO skal tilby kompetansehevende tiltak for medarbeidere i alle deler av organisasjonen som et ledd i den strategiske utviklingen av AHO og utvikling av den enkelte medarbeider.

Tiltak 1

Det utarbeides en plan for behov for kompetanseheving.

DELMÅL 4.2.3: LIKESTILLING

Styringsparameter 1:

AHO skal øke andel kvinnelige professorer i den neste femårsperioden. Konkret målsetning vil bli fastsatt i handlingsplanen som skal styregodkjennes i 2014.

Tiltak 1:

Under behandling av handlingsplan for likestilling i 2013 ba styret om mer offensive tiltak spesielt knyttet til rekruttering av førstestillinger med profesjonsbakgrunn. Likestillingsutvalget skal omarbeide handlingsplan med mer konkrete og offensive tiltak, og ny handlingsplan skal vedtas av styret i 2014.

VIRKSOMHETSMÅL 4.3

AHO skal videreføre arbeidet for å etablere en god økonomiforvaltning. Effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer. God internkontroll skal sikre kvalitet. Der det er operasjonelt skal AHO søke felles økonomitjenester med andre institusjoner.

DELMÅL 4.3.1 ØKONOMIFORVALTNING

AHO skal fortsatt videreutvikle økonomiforvaltningen og samspillet mellom økonomiavdelingen og avdelingene og instituttene ved skolen.

Styringsparameter 1:

AHO skal:

- levere regnskaper som godkjennes av Riksrevisjonen uten merknader,
- ha en dokumentert velfungerende internkontroll,
- regelmessig levere periodiserte og lett tilgjengelige budsjettrapporter til alle budsjettenheter.

Tiltak 1

- Videreutvikle arbeidet med internkontroll.
- Profesjonalisere oppfølging av prosjekter og prosjektrengskapene.
- Forbedre periodisering av avdelingene og instituttenes budsjetter.
- Forenkle rapportering av drift ved å videreutvikle og automatisere uttak av rapporter.
- Gjennomføre opplæring av nøkkelpersoner som foretar anskaffelser og videreføre arbeidet med bistand til og kvalitetssikring av anskaffelsene.
- Utvide bruken av elektronisk bestillingsverktøy.

Tiltak 2

AHO skal utvikle langsiktige investeringsplaner og skille mellom investeringsbudsjett og vedlikeholdsbudsjetter.

VIRKSOMHETSMÅL 4.4

AHO skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom konsentrasjon og arbeidsdeling.

DELMÅL 4.4.1: ROBUSTE FAGMILJØER

AHO skal drive en rekrutteringspolitikk som sikrer internasjonalt ledende fagkompetanse, høy kompetanse i administrative støttefunksjoner, et balansert forhold mellom kunstnerisk og vitenskapelig kompetanse, og likestilling mellom kvinner og menn.

Styringsparameter 1:

AHO skal ha robuste fagmiljøer.

Tiltak 1:

AHO skal ha langsiktige bemanningsplaner som jevnlig revideres i henhold til faglige mål og ambisjoner.

Tiltak 2:

Gjennom videreføring av SAK-samarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo og Universitetet i Tromsø skal det sikres kritisk masse, komparative fortrinn og robuste fagmiljøer innenfor henholdsvis designfeltet og landskapsarkitektur.

Styringsparameter 2:

AHO skal ha en tydelig politikk for bruk av midlertidige tilsetninger.

Midlertidige tilsetninger i teknisk-administrative stillinger skal reduseres over en periode på tre år (fra 2012).

Tiltak 1

AHO vil holde oppsikt med utviklingen i midlertidige årsverk.

Tiltak 2:

All bruk av midlertidige ansatte skal begrunnes i tilsetningsrådet som har et særlig ansvar for å sikre at mulighet for fast tilsetting er vurdert og at hjemling av unntak er begrunnet.

DELMÅL 4.4.2: INSTITUSJONELT SAMARBEID

I tråd med regjeringens politikk for å skape sterkere og mer robuste fagmiljøer og institusjoner skal AHO videreføre utviklingen av det institusjonelle samarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo.

AHO skal videreutvikle samarbeidet med Kunsthøgskolen og bruke felles ressurser og oppgaver innenfor designfeltet som «pilot» i dette samarbeidet.

Styringsparameter 1:

Samarbeidet med Kunsthøgskolen skal i 2014 resultere i

- Konkretisering av planer for institusjonelt samarbeid.
- Konkrete planer for nye felles utdanninger.
- Handlingsplan for samarbeid innen designfeltet (2013/2014).

Tiltak 1

Det er laget en styrevedtatt samarbeidsavtale mellom KHiO og AHO og en konkret handlingsplan for samarbeidsaktiviteter som bygger opp under felles profilering. Oppfølging vil skje i tråd med handlingsplanen; konkrete utadrettede handlinger vil kommunisere samarbeidets gjennomføringsevne og resultater.

DELMÅL 4.4.3 SAK-SAMARBEID

AHO skal gjennom samarbeid med andre universiteter og høyskoler styrke sin faglige profil og administrative slagkraft.

AHO skal videreutvikle sitt samarbeid med UiT om utvikling av landskapsutdanning og Tromsø Centre for Landscape and Territorial Studies.

AHO skal gjennomføre konkrete fellestiltak for administrativ forbedring med andre mindre høyskoler i Oslo-området.

Styringsparameter 1:

Samarbeidet med Universitetet i Tromsø skal resultere i:

- Et nytt opptak til masterutdanningen i landskapsarkitektur høsten 2014.
- En felles mastergrad i landskapsarkitektur mellom AHO og UiT fullfinansieres fra 2015.
- AHO ønsker å utvikle en full 5-årig masterutdanning i landskapsarkitektur i løpet av de neste fem årene. For å få full kvalitativ effekt av den 2-årige masterutdanningen må vi utvikle en bachelorutdanning. Dette må skje i samarbeid med et breddeuniversitet som har den naturvitenskapelige kompetansen som er nødvendig.

Tiltak 1:

Gjennom revisjon av studieplanen for masterprogrammet i Oslo kartlegges mulige fagmiljø for samarbeid.

Tiltak 2:

Samarbeidet med UiT om en felles mastergrad følges tett opp. Det etableres en handlingsplan.

Styringsparameter 2:

AHO skal søke gode løsninger for administrativt samarbeid.

Tiltak 1:

Når det gjelder administrativt SAK, vil planlagte aktiviteter gjennomføres, men det settes ikke i gang nye initiativer før Deloittes utredning av økonomiskadministrative fellesløsninger ved AHO, KHiO og NMH foreligger.

Risikovurdering og tiltak under sektormål 4:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Saksflyten i organisasjonen fungerer ikke godt nok.	Middels (2)	Stor (3)	Stor (6)	Gjennomgå administrativ støtte til instituttene. Styrking av arkivfunksjon.
2	Økonomifunksjonen fungerer ikke tilfredsstillende som serviceorgan for avdelinger og institutter.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Nye rapporter internt. Videreutvikling av internkontroll. Intern opplæring i AHOs budsjettmodell. Tiltak for kulturendring innenfor økonomiforvaltningen.

3.2 PLAN FOR TILDELT BEVILGNING

Disponering av tildelte midler for 2014

AHO benytter en budsjetteringsmodell som skal stimulere til kvalitet, god ressursbruk og effektivitet i undervisning og forskning. Lønnsbudsjettet for fast tilsatte og midlertidig tilsatte disponeres sentralt. Instituttene tildeles driftsmidler og lønnsmidler for timelærere basert på vedtatte tildelingskriterier. Administrative enheter tildeles driftsmidler basert på behovsvurderinger.

BUDSJETT 2014 VEDTATT 12.2.2014:

Driftsinntekter	Budsjett 2014
Ordinær tildeling fra KD	156 019
Leieinntekter	1 270
Andre driftsinntekter	4 650
Bruk av reserve	7 002
Sum driftsinntekter	168 941

Kostnader	Budsjett 2014
Kostnader arbeidskraft - fast tilsatte	87 892
Kostnader arbeidskraft - timelærere	4 897
Sum kostnader arbeidskraft	92 789
Sum investeringer	5 400
Sum andre driftskostnader	70 047
Udisponert	705
Sum kostnader	168 941

Inntekter

AHOs inntekter kommer i hovedsak fra bevilgning fra KD. I tillegg kommer prosjekтинntekter fra NFR, EU og andre samarbeidspartnere, samt leieinntekter fra framleie av lokaler og tilfeldige inntekter.

Lønnskostnader

AHO legger vekt på at lønnskostnadenes andel avtotale driftskostnader ikke skal øke.

Investeringer

For 2014 ligger investeringsbudsjettet på et nivå som gjør AHO i stand til å tilfredsstille behovet for oppgradering av lokaler og utstyr.

Avsetninger

Det legges i 2014 opp til at vi ved årets slutt vil ha brukt 7 millioner av tidligere års avsetninger av bevilgningen fra KD.

Driftskostnader

Avsatte midler til drift ansees å ligge noe over "normalt" nivå, da vi har budsjettet med bruk av tidligere års avsetninger.

Udisponert

Det legges til grunn at udisponerte midler kan benyttes til uforutsette utgifter. Dette vil bli vurdert dersom et behov oppstår i løpet av året.

Oppfølging

Det vil i 2014 jobbes videre med budsjett- og regnskapsoppfølging for å sikre en fortsatt god budsjettkontroll.

1	Utdanningsinstitusjon: Arkitektur og designhøgskolen i Oslo									
2										
3	Overordnede spørsmål, jf. plandelen av Rapport og planer (2013-2014) . Spørsmålene besvares kort.									
4	1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med høsten 2014, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur?									
5	Svar spørsmål 1: AHO kan fra høsten 2014 øke opptaket til masterstudiene i landskapsarkitektur i Tromsø (AHO/UIT)med 15 ekstra studenter med en 60/40m finansiering.									
6	2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?									
7	Svar spørsmål 2: AHO kan også øke studenttallet generelt gjennom 60/40 finansiering. Begrensningen i Oslo er arealer. AHO må få tilført økte husleiemidler for å kunne opprupe sydflyten.									
8	3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?									
9	Svar spørsmål 3: a) AHO prioriterer landskapsutdanning i samarbeid med UIT. Her driver AHO en "pilot" i Tromsø med opptak i 2013 og 2014. Opptak og fellesmaster fra høsten 2015 avhenger av tilførsel av nye studieplasser (60/40). (b) AHO prioriterer næringsorienterte studieplasser innenfor design i samarbeid med KHIO. Vår oppfatning er at dette er studieplasser som i arbeidsmarkedssammenheng dekker innovasjons- og designrettet ingeniørkompetanse. AHO/KHIO ber om 50 nye studieplasser til 3 ulike programmer.									
10	4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvikle av samme årsaker?									
11	Svar spørsmål 4: Nei									
12										
13										
14	Utdanningsområder	Utdanninger	Opptak høst 2013 (antall studieplasser)	Planlagt opptak høst 2014 (antall studieplasser)	Muligheter for økning i opptakskapasitet høst 2014?					
15			Antall	Antall	Ca. antall					
16			155	150	0					
17	Andre fag	Samlet	Opptak på grunnutdanningsnivå		Opptak på masternivå					
18			hvorav:	95	60					
19										

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Maridalsveien 29
Postboks 6768 St. Olavs plass
NO- 0130 Oslo
Sentralbord: +47 22 99 70 00
www.aho.no